

JUTRANJE NOVOSTI

NARODNO RADIKALNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan zjutraj, izvenšil pondeljke.

Mesečna naročnina:

v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 20.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/L. — Telefon št. 213

Brzljavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.

Upravišтво: Marjini trg št. 8. — Telefon št. 44.

Oglesi po tarifu. Sprejemajo se le do 15. ure.

Pisnimim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.238.

„Tudi Srbi so bili robovi...“

Pravi »Slovenec« in hoče dokazati, da imajo tudi oni vsaj tako ali še bolj »suženjsko psihologijo«, kakor se očita Slovincem in Hrvatom. Kadar se spusti »Slovenec« v stvarno dokazovanje, je vedno jako slab. Nahaja se v položaju advokata, ki mora pred sodnijo braniti slabo stvar in nima nobenih protidokazov, da bi izbil dokaze. Pomagati si mora s stranskimi izpadi, zavijanjem dejstev, vplivanjem na sentimentalnost porotnikov itd. Jako in slabo in površno je tudi dokazovanje v tem članku.

Pravi, da so tudi Srbi, tekem zgodovine robovali in sicer prav pošteno; na vsak način so neprimerno delj živeli v suženstvu, nego v svobodi. Robovali so lep čas Bizantincem, robovali se hujše Turkom; slednjim nepretrgoma cela štiri stoletja.

Res je! Skoraj ga ni naroda, ki ne bi bil tekem zgodovine kedaj roboval. Robovali so tudi Srbi, toda med njihovi in med našim slovenskim robstvom, je osemstoletni razloček. Slovenci so robovali vedno in neprestano, prav od začetka, v robstvo so padli popolnoma brez odpora, celih 1300 let so robovali in niso pokazali nikdar najmanjšega odpora zoper robsko usodo.

Srbi so preživeli večino svoje zgodovine na Balkanu v neodvisnosti. Tudi, ko so za nekaj časa prišli pod bizantinsko nadlvaro, niso popolnoma izgubili svoje samostojnosti. A tega srškega robstva ni bilo niti 200 let. Ako vzamemo leto 1526 kot letnico, ko so izgubili Srbi zadnje sledove samostojne države in letnico 1804 kot začetek nove svobode, ne dobimo niti 300 let turškega robovanja, a ne štiri. Na Balkanu pa žive Srbi 1300 let. Kako more torej pisati »Slovenec«, da so preživeli delj v suženstvu, kakor pa v svobodi? Slednjic pa tudi turško robovanje ni bilo tako intenzivno, kakor pa pri nas nemško.

Srbi so bili edini narod, ki je padel v turško robstvo po velikih bitkah. Bolgari so padli skoraj brez odpora, Grki so se borili samo za Carigrad, madžarska bitka pri Mohaču je bila pravzaprav samo mala praska. A Srbi imajo Marico, Kosovo in še o porazu na Kosovem so se borili 150 let, preden so izgubili zadnje ostanke državne samostojnosti. Drugi narodi so, ko so padli v turško robstvo, mirno prenašali turški jarem. Madžari, Bolgari, Grki niso dajali nobenih znakov odpora. Srbi so se upirali in borili neprestano. Srbi imajo Uskoke, Grančare in Hajduke, Slovenci imamo Radeckijeve vojake, uhajajo in rokavljajo — in med temi je menda velik razloček. Srbi imajo narodno pesem, ki je podžigala duha svobode, a mi imamo vavalsko in furovsko pesem, oni imajo Kosovko devojko, mi »Siroto Jerico«, oni Kosovske Junake, mi Lambergarja, ki rešuje carski Dunaj.

Naše robstvo je bilo neprestano brez najmanjšega prekinjenja, pali smo v robstvo brez odpora in živeli v njem brez upora. Srbsko robstvo je bilo razmeroma kratkotrajno, v robstvo so padli po hudem odporu in v njem so živeli v trajnem odporu. To je menda nekaj razlike!

»Slovenec« piše, da je turško robstvo pustilo znatne sledove v značaju srbskega ljudstva in tudi v srbskem jeziku. — Še več sledov v značaju srbskega ljudstva je zapustil odpor zoper tuje robstvo in borba za osvobodjenje. Pri nas pa takih sledov ni, ker take borbe nikdar ni bilo. Kar pa zadeva jezik, je čisto gotovo, da se nahaja v našem narodnem jeziku mnogo več nemških in laških tujk, kakor pa v srbskem turških. Srb, ki pride na Štajersko, bo zamajal z glavo, ko bo slišal izreze, kakor: »Ahtuga na ck« itd. Izreze za obleko, hišno opravilo, posodo, orodje, so skoraj vsi iz nemškega ali italijanskega jezika. Avba in peča sta ravno tako malo slovenski, kakor fez ali turban srbski. Čemu bi torej očitali Turkom, da imajo turške izreze in turške vplive v kulturi, če imamo pa mi 10-krat več nemških!

Dalje hoče »Slovenec« suženjsko razljudenje pri Srbih, katero izhaja še iz turškega robstva, dokazati z dejstvom, da je srbski narod odvisen od male klice, od takozvane beograjske »čaršije«, in da je bil poslednji od turških begov.

Narodna skupščina.

Uradniški zakon predložen zakonodajnemu odboru. Debata o vladni deklaraciji. — Ptujski dogodki.

Beograd, 4. junija. (Z) Danes dopoldne ob pol 10. uri je otvoril predsednik g. Ljuba Jovanović skupščinsko sejo in naznanil konstituiranje odbora za zakon o ustroju vojske in mornarice.

Nato se čitajo prošnje in pritožbe ter zahteve ministra pravde, da se izroče nekateri narodni poslanci sodišču. Na neko vprašanje odgovarja predsednik, da je uradniški zakon že predložen zakonodajnemu odboru in da se bo tam takoj razpravljalo o njem.

Minister za socialno politiko odgovarja na vprašanje poslanca Reiserja (dem.), da po zakonu o izseljevanju ni predvidena institucija generalnega izseljenškega komisarijata, ki se bo odpravil, ker nasprotuje nameri zakonodajalca, češ, da je ta komisariat vzel vso oblast v roke in ker je politična institucija, v kateri delajo osebe s honorarjem, a niso zapriježene. Uradnike tega urada bo pozval iz Zagreba v Beograd v centralo, en del pa bo moral ostati v Zagrebu, odnosno v Bakru. Poslanec g. Reiser se ne zadovoljuje z odgovorom.

Nato se preide na dnevni red, to je k debati o vladni deklaraciji. Prvi je dobil besedo g. Živojin Rafajlovič, ki pravi, da vladina deklaracija ne omejuje niti z eno besedo Vidovdanske ustave ter misli, da se puščaj na ta način odprta vrata reviziji ustave, četudi je večina naroda za edinstveno državo, izraženo v Vidovdanski ustavi. Deklaracija ni omenila Rusije in velikega ruskega naroda. Naj nam bodo imena Ljennin in Trocki še tako zopna, ker prelivajo kri svojega naroda, vendar ne moremo pozabiti, da stoji za njimi velik narod, ki bo po svojem preporedu prinesel ogromno korist celemu človečanstvu. Pravi, da se poskuša madžarska približati mali antanti, vendar pa se naj vlada še le takrat z njo razgovarja, ko dobi madžarska demokratsko vladavino. Kljub temu, da mnogi verujejo v iskreno željo g. Stamboljskega, da približa Bolgarsko naši kraljevini, vendar ne vidi v tej smeri nikakih sigurnih zakonov. Govorec o reparacijah zahteva od ministra pravde, da objavi spisek oseb, ki so dobivale na račun vojne odškodnine material v naturi. Govorec o notranji politiki, se je dotaknil razbitja koalicijske vlade in kritike paktiranja radikalov z Radićem. Izjavlja, da vlada ne more izjaviti zupanja.

Za njim je govoril Spahovec g. Kulenović proti Vidovdanski ustavi.

Predvsem ni bil srbski narod nikdar odvisen od turških begov, ker v Srbiji sploh ni nikdar bilo beglov. Beskuli so bili v Bosni, v Albaniji, sploh tam, kjer je krščansko plemstvo prestopilo k turški veri, a nikdar v Srbiji. »Slovenec« menda tega še ne ve? — Dalje je to neprestano očitanje beograjske čaršije in cincarstva, že naravnost ogabno. Ali ni Ljubljana še pred 50. leti bila nemška? Zagreb še sedaj nosi popolnoma tuji pečat. Pojdite po lili in na 4 imena boste videli 3 tuja, a za ostalo, četudi, niti ni gotovo, če je lastnik res Hrvat ali Srb? Potem pa pojdite po Terazijah in glejte, koliko tujih imen boste našli tam? Če bi začeli preiskovati ljubljanske porodice, bi gotovo v mnogo več slučajih odkrili priimeško tujo rogo, kakor pa pri srbskih. Tisto beograjsko »cincarstvo« se je že zdavnaj izgubilo brez sledu, judovstvo, nemštvo, italijanstvo v Ljubljani, a še bolj v Zagrebu je pa še sedaj jako močno.

»Slovenec« piše, da srbska zgodovina pozna periode večje ali manjše neodvisnosti, a hrvaška tudi... »Slovenec« je slabo podkovan o naši zgodovini, sicer bi ne napisal take neresničnosti. Slovenska zgodovina sploh ne pozna najmanjše dobe neodvisnosti in nobenega upora zoper suženstvo. Hrvati so približno 500 let bili samostojni, potem so pa svojo samostojnost sami prostovoljno prodali Madžarjem in Habsburžanom, ter niso nikdar kazali nobenega sledu upora in borbe za samostojnost. Srbi so dvakrat prišli v zavisnost od tujece, enkrat dalj časa od Turkov, drugič manj časa od Grkov, a vsakokrat so bili podjarmljeni.

Trdi, da se postopa v Bosni z muslimani protizakonito in da se jim odvzame orožje. Nato se posl. Wilder (dem.) vmeša v govor z vprašanjem: »Čemu vam bo orožje, ko imate v protokolu jamstvo, da se ne bo uporabljala sila?« (Smeh v centru.) Poslanec Kulenović odgovarja, da v zagrebškem protokolu ni ničesar drugega, nego zahteva, da se vlada po ustavi. Tega pa vlada neče, ker ji ne konvenira sporazum. Na to nastane dolgotrajen prepir med radikalskimi in muslimanskimi poslanci. Predsednik Ljuba Jovanović prekine sejo.

Po odmoru nadaljuje Kulenović svoj govor, v katerem kritikuje delovanje bosanskega namestnika Vulovića. Za njim je odgovarjal nemški poslanec dr. Hans Moser v imenu svoje skupine na oni del govora poslanca g. Rafajlovića, v katerem je ta govoril o manifestacijah Nemcev povodom proslave 60 letnice nemškega pevškega društva v Ptuj, da ni resnica, da so tudi Nemci iz inozemstva prisostvovali tej svečanosti. Poslanec Rafajlovič odgovarja, da so podatki, ki jih ima o tem, točni in zahteva od ministra notranjih del, da sestavi komisijo, ki bo ta slučaj preiskala, prej nego se razpuste orjunaške organizacije. Za njim pojasnjuje poslanec Vukosavljevič prilike v Južni Srbiji od leta 1912 do danes. Predsednik zaključi ob pol 1. uri sejo in naroči prihodnjo za jutri ob pol 9. uri.

REKONSTRUKCIJA VLADE.

Beograd, 4. junija. (Z) »Tribuna« piše: Danes je skupščina začela z diskusijo o vladni deklaraciji. Mnogi govorniki opozicije so izrazili svoje nezadovoljstvo z njo, vendar pa je utis ta, da nezadovoljnost ni pristna, temveč je samo izpolnitev oblike. Rekonstrukcija vlade, ki bi se bila morala izvršiti tekem tega tedna, kakor izgleda, bo zopet odložena in mladi ljudje, ki pričakujejo, da pridejo v vlado, se bodo tudi sedaj prevarali v svojih nadah, ker bo rekonstrukcija vlade samo delna. Popolnoma bo namreč ministristvo trgovine, poljedelstva in ver. Kandidati za ta mesta še niso določeni. Kar se je o osebah kandidatov čitalo v časopisih, je bila le samo prosta kombinacija.

BRANISLAV NUŠIĆ PODAL

OSTAVKO.

Beograd, 4. junija. (Z) Načelnik umetniškega oddelka g. Branislav Nušić je podal ostavko na svojo službo.

Sele po hudih bojih in so se potem neprestano borili in upirali. — To je velika razlika!

Kar piše dalje »Slovenec« o Armenicah, Finih in Poljaki, so naravnost budalosti, katere lahko pripoveduje ljudem v Brezovem grabnu, ki niti ne vedo, kje leže ti kraji. Trditve, kakor, da so protesti finskega deželnega zbora ruskim carjem prizadevali več skrb, kakor pa upori Poljakov itd., so samo suhe trditve, katere lahko verjame, kdor hoče in kdor ne pozna stvari. Zaradi finskih protestov so lahko carji jako mirno spali, ker jih sploh ni bilo. Pojavili so se šele prav v zadnjih časih carske Rusije in radi njih ni bilo treba mobilizirati niti enega vojaka.

»Slovenec« zaključek o Strossmayerju in Starčeviću, ki sta »z idejnim delom pripomogla k zedinjenju«, bi zahteval odgovor v posebnem članku. Radi Strossmayerjevega idejnega dela bi bili mi lahko ostali še 1000 let sužnji, o Starčevićem »idejnim delu« pa »Slovenec« gotovo ničesar ne ve, sicer bi ne trdil, da je pomagalo k zedinjenju. To Starčevićovo idejno delo je namreč »hrvaško pravaštvo«, katero je največji idejni protivnik našega zedinjenja.

Rdeča nit »Slovenčevega« dokazovanja je: kdor se tuli nadvladi upira in se zoper njo bori, ima »suženjsko psihologijo«, kdor jo brez odpora mirno prenaša, on ima »svobodno psihologijo«.

(Opozorjamo našo javnost na članek »Suženjska psihologija pri Slovincih«, ki ga objavljamo jutri.)

Iz seje ministrskega sveta.

VLADA ZA AKTIVNO DELO V SKUPŠČINI

Beograd, 4. junija. (Z) Na večerajšnji seji ministrskega sveta je g. dr. Perić, minister socialne politike poročal vladi o volitvah nove uprave invalidskega združenja in o sklepih invalidskega združenja, ki so bili sprejeti na kongresu v Splitu. Obenem je g. dr. Perić predložil ministrskemu svetu uredbo o odpiranju in zapiranju poslovnih lokalov. Uredba se je odstopila ekonomsko-finančnemu komiteju v svrhu proučavanja. Ostali čas večerajšnje seje je vlada porabila za diskusijo o delu v skupščini. Konstatiralo se je, da je potrebno, da postane to delo čim aktivnejše. Posebno je potrebno, da postane odbor čim živahnejši v svojem delu, kajti po mišljenju, ki vlada v ministrskem svetu, bi nova skupščina morala, da izgotovi do druge polovice meseca julija vojni zakon, uradniški zakon, budžet in zakon o izenačenju davkov. Zakon o naknadnih in izrednih kreditih bi se imel izglasovati v skupščini še koncem tega tedna. Koncem julija bi skupščina po intenzivnem delu šla na počitnice do oktobra, na kar bi se imela sestati na redni poziv 20. oktobra.

Baldwin o reparacijskem problemu.

BRITANSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK O ZASEDBI PORUHRJA.

Pariz, 4. junija. (Agence Havas) »Petit Parisien« objavlja rokopisno izjavo ministrskega predsednika Baldwin, v kateri je rečeno: Trdno se naadam, da bosta Francija in Anglija svojo politiko glede reparacijskega vprašanja in glede problemov, ki se nanašajo na zasedbo Poruhrja, spravili v sklad. Mi smo si v svesti dalekosežnosti problema francosko-belgijske varnosti in imamo živo željo najti tako ureditev, ki bi garantirala ohranitev evropskega miru. Prepričan sem, da bo naš trud venčan z uspehom.

V teku razgovora s poročevalcem lista »Petit Parisien« Baldwin navidežno ni bil presenečen, ko je slišal, da se

francosko oficijelno mnenje ne zadovoljuje s kakim paktom splošnega značaja, ampak da zahteva na levem renskem bregu krajevne varnosti, ki bi naj nadomestile ona jamstva, katere daje sedaj zasedba in mednarodna komisija.

Poročevalec opozarja na važno okolnost, da Baldwin tega francoskega stališča ne proglašja za nevzdržnega, ampak da je izrazil svoje prepričanje, da je sporazum mogoč. Iz tega je razvidno, da ni smatrati za nedopustno, da ostane Poruhrje do popolnega plačila zasedeno. Edina skrb Baldwinova je prepričati, da zasedba tega ozemlja zmanjša plačilno sposobnost Nemčije.

Kakšen bo nemški dopolnilni predlog?

Berlin, 4. junija. (K) Kakor poroča »Express Korrespondenz«, se je nemška vlada sedaj odločila, da ne bo v nemškem dopolnilnem predlogu določila ne skupne vsote in ne anuitet, ampak da bo posameznosti o tem prepustila odločitvi mednarodni strokovnjaški komisiji. Kot glavno garancijo navaja predlog garancije celokupnega

nemškega gospodarstva v skupni vsoti 500 milijonov zlatih mark za dobo 10 let. Načelniki raznih frakcij državnega zbora so pripravili, da se sestanejo v teku današnjega predpoldneva na sejo. Kakor sodijo politični krogi, ni računati s tem, da bi ta predlog bil odposlan za veznikom pred potekom tega tedna.

Sovjetski pogoji za pogajanja z Japonsko.

London, 4. junija. (K) »Times« poroča iz Tokija, da so pogoji, ki jih je stavil zastopnik sovjetske vlade Joffe kot podlago za pogajanja z Japonsko, sledeči: 1. Enak statut. 2. Rusija ni mnenja, da bi morala odkupiti svoje priznanje z garancijami o varnosti življenja in posesti. Tako garancijo vsebujejo ruski zakon. 3. Portsmouthska pogodba se mora smatrati kot razve-

ljavljena avtomatično od pričetka delovanja japonsko-sibirskih ekspedicijskih čet. 4. Sovjetska vlada se za vseh dolgov ne smatra za odgovorno. 5. Rusija ne bo prodala Sahalina, ampak je mogoče pripravljena, da ga odstopi za eno milijardo zlatih rubljev. Kakor poročevalec lista »Times« dalje javlja, obstoja na Japonskem močno javno mnenje, da se prizna sovjetska vlada,

RADIĆ — KOROŠEC — SPAHO.

Beograd, 4. junija. (Z) Včeraj so imeli Radićevci v Zagrebu sestanek, na katerem se je govorilo tudi o vladni deklaraciji. Blokaši ne skrivajo svojega nezadovoljstva z njo, vendar jim ne preostaja nič drugega, nego da ostanejo v svoji dosedajni pozi. Edina sprememba, ki lahko nastopi, je opozicija dr. Korošca in Spaha v skupščini. Radić pa v Beograd ne pride, ker ne more, kajti v tem slučaju bi se njegova trila zgradba zrušila. Kakor se čuje, so blokaši sklenili, da poskusijo še enkrat pogajanja z radikali in da pojdeta Korošec in Spaho, ako pogajanja ne bi uspela, v opozicijo. Tekom prihodnjega tedna začne zakonodajni odbor s svojim delom. Delalo se bo zelo hitro. Uradniški zakon pride gotovo koncem tega meseca pred skupščino.

POTOVANJE NAŠE KRALJEVSKE DVOJICE V ROMUNIJO.

Beograd, 4. junija. (Z) Iz Bukarešte se javlja sledeči program za sprejem naše kraljevske dvojice v Romuniji: Na pristanišču v Giurgjevu bodo sprejeli kraljevsko dvojico kralj Ferdinand, kraljica Marija, prestolonaslednik Karol in ostali člani vladarske hiše, nato ministri zunanjih zadev, vojne in saobračaja in ena četa kraljeve garde z godbo. Iz Giurgjeva se odpeljejo z dvornim vlakom v Sinajo.

Zahtevajte v vseh javnih lokalih JUTRANJE NOVOSTI!

Nove težkoče v Lausanni.

Lausanne, 4. junija. (D) Konferenca je radi nesoglasja med zaveznicami v Turki v vprašanju finančnih klavzul še vedno v težavnem položaju. Kakor znano, zahtevajo zavezniški izplačilo obresti turških dolgov v zlatu, dočim so pripravljeni Turki plačati v francoskih bankovcih. Izmet paša je kategorično izjavil, da turške finančne zmožnosti ne dopuščajo državi takega bremena. Turki delegati so odklonili vse tozadevne zavezniške predloge, kar so motivirali v tem, da ne morejo dopustiti, da bi kdo kršil suvereniteto Turške države. Zavezniški delegati so spridili turške odklonitve sprejeli, da je nadaljevanje pogajanj v tej točki brezuspešno in da bo treba poiskati nov način za nadaljne razgovore. Odločitev v tem vprašanju pripada zavezniškim državam.

Današnje prireditve.

V Ljubljani:

Drama: Zaprti.
Opera: »Nikola Subic Zrinjski.« Red E. Zacetek ob pol 8. uri zvečer. (Premiera.)
Kino Ideal: »Zakletti Molandec«, II. d.
Kino Tivoli: »Moi fakini«, — Jackie Coogan.

V Mariboru:

Narodno gledališče: Ob pol 8. svecar solarska prireditve deške osnovne šole I. in dekliške osnovne šole III.

Nočna lekarniška služba v Ljubljani: Tekoči teden: lekarna Piccoli na Dunajski cesti in Bakarska na Karloviški panti.

Razočaranje.

Osebnostno glasilo predsednika demokratske stranke dr. Kukovca, mariborski »Tabor«, je s svojimi pristaši razočarano. Temu se ni čuditi, ker ima dovolj vzrokov: njihov popoln poraz pri volitvah, sestava homogene radikalne vlade koncentracija naprednih sil in še mnogo drugih stvari jih teži, izmed katerih gotovo ni zadnji beg iz propadajoče demokratske stranke. Zato so osameli gospodje voditelji razočarani. Zadnji up njihov je bilo izrabljanje nacionalne misli v svoje strankarske namene. Sedaj je še ta predel po vodi. Mi smo dolgo svarili pred profanacijo nacionalne misli, ker se nam je škoda zdelo zdravega jedra celoga pokreta. A bilo je zaman. In slednjič je prišlo, kar je moralo priti v takih razmerah. Sedaj bo pa zopet nekaj časa krič in vik v demokratskih listih.

Torej vzrokov res dovolj, da so gospodje razočarani, ker so bili nekdanj vsemogoči, sedaj so pa brezpomembni. Zato pišejo članke o razočaranju, pa ne o svojem razočaranju ampak o razočaranju nad radikalno vlado. Tako je prinesel listič »Tabor« oel uvodnik pod tem naslovom. Mi bi se ne pečali s tem brezpomembnim glasilcem brezpomembne stranke, kakor nismo reagirali na učenjaško dolgo razpravo v četkovih, kmetom namenjenih številkah, »zakaj ne more biti prepričan Jugosloven pristaš radikalne stranke«, a ker je ta članek tako značilen, ne bo odveč, da se malo pomudimo pri njem.

Iz članka samega je namreč razvidno, da NRS v Sloveniji, zlasti v mariborski oblasti, silno napreduje in da ne pomaga vse pisanje in zaklinjanje »Tabora« prav nič, da bi se ustavil beg iz demokratske stranke v radikalno. Vidi se, da so se celo začeli majati trdni stebri in se nagibati na radikalno stran, o čemer se že javno govori. Članek »Razočaranje« je rodilo res razočaranje, kateremu se je pridružil obup in pa zavist demokratov. Ker ne morejo utajiti zgodovinskih dejstev, da je NRS rešila in uređila Srbijo, zato to pošteno priznajo. A sedaj, sedaj je pa radikalna vladavina v naši državi sramotna in usodna, samo zato, ker je pri volitvah porazila demokrate in ker vlada brez njih. Ker gospodje vedo, da narodnost še vedno vleče, zato skušajo dokazati, da NRS ni narodna, ker jo podpirajo v vladi Nemci in Turki. Drugih dokazov nimajo. Saj so med volilnim bojem toliko dokazovali, da je NRS prodala zaradi enega samega mandata najvažnejše narodne in državne interese v Sloveniji Nemcem in se je zvezala z njimi na življenje in smrt. Tresle so se gore, pa se še miška ni rodila. Iz vsega krčanja ni bilo nič drugega, kakor da so uvidevnejši lastni pristaši dem. strank izpregledali in uvideli, da stranka izrablja narodne

pridobitve in težnje v lastno korist in so ji obrnili hrbet. Naše demokrate pač bolj, da se še niso uresničile njihove prerokbe v tem oziru in da še danes ne morejo pokazati na dejstva. Dolgo, dolgo že čakajo zaman, a zagotovo jih, da morajo imeti še neizmerno dolgo potrpljenje, pa tudi življenje, predno bodo dočakali, da bi NRS po častnih 40. letih svojega delovanja kaj ukrenila, kar bi se ne strinjalo z državnimi in narodnimi interesi in bi si omadeževala čistost prapora.

Seveda, takrat, ko so iskali demokrate pri Nemcih zavezništva in ko jih je ljubljanska demokratska vlada ščitila in so demokratski magnati pristopali v njihova nacionalizirana podjetja, takrat seveda se ni nihče obregnil ob to in je bilo vse samoočebno umevno. Tudi takrat je bilo vse dobro, ko je bil sedanjí predsednik dr. Kukovec zvezan v Gradcu z Nemci.

Naše demokrate silno jezi, da ni prišlo še med vlado, Radicem, dr. Korošcem in dr. Spaho do popolnega preloma. Zato so razočarani. Čudno! Radic, dr. Korošec in dr. Spaho so pa tudi razočarani, da še niso dobili vse oblasti v roke in še prav nič ne vedo, če jo bodo sploh dobili in kdaj. Pri normalnih ljudeh bi bilo ravno to postopanje vlade dokaz, da je nepristranska, da dela za državno in narodno edinstvo, pri naših demokratih je pa ravno nasprotno.

Da naše uradništvo in delavstvo mnogo trpi pod neznoznimi draginjskimi razmerami, to radi priznavamo. A razočarano ni, kakor so razočarani demokrate zato, ker se zavedajo, da so glavni krivci ravno demokrate, da je prišlo tako daleč in da se ta demokratski greh ne da odpraviti in popraviti brez noč. Obenem pa je uverjeno, da bo NRS držala besedo in bo to vprašanje uređila, kolikor se sploh da uređiti v sedanjih razmerah. Da bi pa NRS ustvarila iz demokratskega peklja, kar čez noč raj našemu uradništvu in delavstvu, tako naivni menda niso niti demokrate. — Kako lepa prilika bi bila, da bi se bilo ob tej priliki pokazalo na propadajočo našo valuto! A tega niso mogli trditi, ker ne sedi več na stolcu finančnega ministra demokrat dr. Kumandur in tudi ni v bližini zanega operaterja z ameriškimi dolarji Plavišića, ampak je radikal dr. Stojadinović. Demokrate ob tej priliki točijo solze za milijoni »Jadranske banke«, iz katere so zajemali v tisti zlati — zlati pa samo za demokrate — dobi denar in vzdrževali stranko. A ni jih več in jih ne bo.

Res pa je, kar trdijo demokrate o »Razočaranju« iz lastne skušnje. Nepoštenost, tudi politična, se sama kaznuje. To čutijo sedaj na lastni koži, čutili bodo pa še bolj.

„Demontiranje“ Slovenije.

»Slovenec« je poročal, da namerala monopolna uprava zmanjšati obrat v tobačni tovarni v Ljubljani, ter je vesled tega opustila 200 delavcev, a istočasno gradi tri velike tovarne v Srbiji. — Ako je to res, bi bil samo en korak v »demontiranje« Slovenije, ki mora priti, kot neizogibna posledica »Slovenčeve« politike. Ako pridejo Srbi do prepričanja, da je Slovenija neprilateljska in nezanesljiva zemlja, ji bodo sicer dali one politične samostojnosti, katere si bo želela, morda celo

popolno »Konfederacijo«, a ob enem jo bodo gospodarsko in industrijsko demontirali. Saj vendar ne bodo toliko nespametni, da bi vsa slovenska industrijska in gospodarska sredstva v službi komplicirane prišla nasprotniku v roke! Srbi bodo rekli: Mi smo desinterezirani. Delajte, kar hočete. Toda obrambeno črto bomo prenesli pod Zagreb. — V tem slučaju bo v Sloveniji seveda vsak gospodarski razvoj nemogoč. V isti številki, v kateri prinaša »Slovenec« članek zoper Srbe, prinaša tudi notico, da se demontira tobačna tovarna.

Vselovod Mihajlovič Garšin.

V sedemdesetih in osemdesetih letih prošlega stoletja je nastal z nastopom mlade, sveže literarne struje v Rusiji med čisto publiko v miselnju velik preobrat. Saj se je ta struja rodila iz plebejskega stanu, struja krščena in utrjena v življenjskem boju, ki naj bi značila pomlad tekdanje beletristike in ki je nastopila kot protitip širidesetletikov, t. j. kulturnega človeka, aristokratsko vzgojenega in mislečega, pomohkuženega, v boju oslabelega. Oznanjevala in uveljavljala je demokratizacijo literature. A manjkalo ji je one patrijarhalne vere, ki jo občudujemo pri prednikih, ona razmaha, ki jo gledamo pri mladini petdesetih in šestdesetih let. V dvomih, trpljenju in bedi se je porajala, vzgojila v trdi, neizprosni življenjski borbi, zato lebdi nad njo razdvojenost, mračnost, nemogočnost. Bil je ta zarod brez velike energije in volje, a poln humanih idej in v nesoglasju s samim seboj. Zato ni prinesla na začetne reakcije v leposlovje, se ni mogla ponášati z velikimi deli, povzpela se je komaj do kratkih črtic in novel. In markanten, tipičen predstavnik teh beletristov, katerega moramo kot psihologa priletevati med korleje ruske in svetovne literature, je Vselovod M. Garšin.

Rodil se je 2. februarja 1855. Njegov oče je bil mal posestnik in zaposlen v vojaški službi. Kot tak je neprestano menjaval svoje domovinišče. To seveda ni ostalo brez vpliva na mladega Garšina. Globoko so se ukoreninili ti vtisi, spomini, v njegovo mlado, doyzetno dušo. Citanja in pisanja se je naučil v četrtem letu. Kmalu je začel hlastno segati po vsakovrstnem čitju. Leta 1867 je stopil na eno izmed petrogradskih gimnazij, kjer se je temeljito bavil s študijami.

V višjih razredih se je mladi Garšin začel literarno udeleževati in sodeloval je pri raznih listih, ki so jih izdajali njegovi tovariši. Ze v rani mladosti ga odlikujeta

značilni potezi njegovega značaja: dobrohotnost in milina.

Zal, ta je že zgodaj trpel vsled duševne bolezni, ki je izgrala v vsem njegovem življenju tako tragično vlogo. Vendar se je za enkrat še opomogel.

Za časa njegovih visokošolskih študij (gimnazijske študije je končal l. 1874.) se je seznanil z družbo umetnikov, ki je imela velik vpliv na nadaljni razvoj njegovega umetniškega ukusa. Samo prerana smrt ga je mogla iztrgati med vsem tistem prijateljstvom. Po naravi zelo občutljiv in dozveten, se Garšin nikakor ni mogel umiriti, ko je na jugu izbruhnila srbska vojna. Globoko uverjen, da je dolžnost vsakega človeka, vzeti nase del vojnih grozot in bede, je edva vztrajal v Petrogradu. Vztrajati pa ni mogel več, ko se je začela vojna s Turčijo. Stopil je v armado dobrovoljcev. V Kijevu je bil pridelen 138. polsku in že sledečega dne odinil na pohod. Udeležil se je prasko pri Ajaslarju. Tu sta njegov pogum in njegova hrabrost veliko pripomogla k srečnemu izidu te bitke. Ranjen v nozo, je bil prepeljan v Harkov, kjer je ostal do okrevanja.

Voja mu je stisnila v roko pero. V »Otečestvenih zapiskih« je izšla l. 1877. njegova skica: »Štiri dni«, ki ga je napravila na mah popularnega in mu pridobila tudi med literarnim svetom sloves. V tej črtici nam slika brez kakih dolgih tirad, pretiravanj, docela objektivno in netedenično, trpljenje ranjenega ruskega vojaka, ki leži na bojem polju osamljen, prepuščen samemu sebi in svojim mislim. Štiri dni leži na planem, poleg ubitega Turka, ki je že začel razpadati, štiri dni okuša strahoto žeje in lakote in bližino razpadajočega trupla. To je vsebina te črtice. Po tem uspehu opogumljen, se je poprijel literarnega dela in kmalu je izšlo: »Srečanje«, »Strahopetneže«, »Umetniki«, »Noč« i. dr.

Leta 1880. je znova postal žrtve svoje bolezni. V takem duševnem razpoloženju se je odpravil v Moskvo in dolgo taval po

III. pokrajinski zbor Jugoslovenske Maticе v Celju.

(Izv. poročilo Jutr. Novostim.)

Celje, 3. junija.

Danes se je vršil v veliki dvorani »Narodnega doma«, ob udeležbi 65 delegatov vseh podružnic, III. pokrajinski zbor Jugoslovenske Maticе, te najodličnejše obrambne organizacije našega naroda. Zborovanju, ki je imelo povsem zaupni značaj, je prisostvoval tudi velik del celjskega oficirskega zbora pod vodstvom g. podpolkovnika Naumovića. S tem so častniki naše nacionalne vojske na lep način dokumentirali svoje narodno čustvovanje in navzoči delegati so jim zato vidno izrazili svojo zahvalnost. Zopet je bilo videti, kako potrebna nam je ta organizacija, ki združuje — kakor nobena druga — pripadnike vseh pol. nar. orientiranih strank. Zastopane so bile NRS, NSS, SKS, JDS in SLS.

Ob 10. uri je otvoril predsednik g. dr. Ravnihar III. zbor organizacije na slovenskem področju. Povdaril je silno važen pomen Jug. Maticе v času, ko Heimatsdienst in fašizem delujeta s podvojenim silo na podjarmljenu naših koroških in primorskih bratov. V nasprotju pa Jug. Matica ni irendična organizacija, marveč društvo, ki zasleduje narodno-kulturne in obče humanitarne cilje. Delo, ki ga je Jug. Matica že izvršila, da olajša bratom onstran meje kulturno in gospodarsko življenje, je bilo ogromno, treba bo še za obilnih naporov, da se započeta akcija pospeši in izpopolni.

Nato je g. predsednik podal besedo glavnemu tajniku g. Mahkoti. Tajniško poročilo je bilo obširno. V njem se zrcali realna slika trpljenja naših bratov in sester. Šolska in gospodarska kriza taretta naš neodrešeni narod. In razveseljivo je dejstvo, da je Jug. Matica najstrajnejše pomagati ljudskošolska mladina in naše učiteljstvo. Manj agilnosti v podpiranju Maticе je pokazala — žal — akademski omladina in pa naši denarni zavodi, ki naj bi posnemali denarne institucije v Nemčiji, kjer vrtirajo v narodnoobrambne svrhe uprav ogromne svote. Vsa pohvala gre v tajniškem poročilu podružnicam Maticе v Murski Soboti in v Kranju. Vsestransko vestno sestavljeno in razne perspektive obrambnega dela stvarjajoče poročilo g. Mahkote je bilo z vidnim zadovoljstvom in hvaležnostjo sprejeto.

Sledilo je blagajniško poročilo g. dr. Vodopivca, ki pričuje o vzorni aktivnosti, ter o redu v finančah Jug. Maticе. Tudi to poročilo je bilo soglasno sprejeto, nakar je — po prečitjanju izjave računskih pregledovalcev — zbor izrekel odboru in blagajniku absolutorijo.

V drugem delu dnevnega reda je izzval dr. Ogrizek (Celje) kot zastopnik klerikalne stranke neokusno debato, katero je bilo z ozirom na »Slovenec« članek pričakovati. Na vprašanje, da-li je g. dr. Ravnihar interveniral povodom razpusta mariborske in ptujske Orjune kot predsednik Jug. Maticе, je odgovoril g. predsednik, da on tega ni storil in da je v tozadnem poročilu »Slov. Naroda« pomota. Intervenal da je samo kot starosta Jug. Sok. Saveza. Dr. Ogrizkovo nergačenje je duhove nekoliko razburilo, naposled pa se je klerikalno fronderstvo proti Matici razblinilo ob soglasnosti velike večine delegatov.

Dr. Oblak, predsednik Gosposvetkega Zvona je nato sprožil razpravo o eventuelni kooperaciji obrambnih društev, izrekel pa je svoje pomisleke proti fuziji, ki sta jo predlagala ravnatelj Seršinić (Celje) in prof. Ribarić (Maribor). Brandner (Ljubljana) je nato predlagal, da naj novi odbor v načelu pripravi podlago za poznejše sodelovanje vseh organizacij. V debato je posegel še namestnik CMD, g. vladni svetnik dr. Senekovič, ki se je izrazil proti fuziji. Končno pa je bil sprejet posredovalni predlog dr. Janežiča, ki gre za tem, da se to vprašanje načelno prepuusti novemu odboru, vsekakor pa se naj skuša složno delovati z ostalimi obrambnimi društvi. K besedi so se oglašili tudi dr. Zevnik, notar dr. Hudovernik in dr. Salapun. V novi odbor so bili izvoljeni: predsednik dr. Vladimir Ravnihar, odborniki: dr. Puc, Franja dr. Tavčarjeva, dv. sv. dr. Režal, A. Brandner, g. Cvek, vseučil. prof. dr. Erlich, inž. Resman, župnik F. Finžgar, N. Velikonja, univ. prof. dr. Srebrnič, vl. sv. dr. Vodopivec, viš. šol. nadz. Wester, dr. A. Urbanc in Saša Železnikar. Za mariborski okraj: Ljudmila Poljančeva, prof. dr. Kovačič, nadz. juž. žel. Mohorko, prof. Ribarić in dr. Janko Kotnik. Za Celje okr. šol. nadz. L. Černež in gimn. ravn. A. Jeršinić. Za Kamik A. Slatner, za Lj. tijo vl. sv. Podboj, za Logatec notar Tavžes, za Novo mesto vl. sv. prof. Seidl, za Ptuj učit. Šarona. Za preglednike računov sta bila izvoljena dosedanja preglednika rač. sv. Srebrnič in banč. uradn. Leban.

Končno je predlagal dr. Srebrnič, naj se Maticine podružnice ozirajo pri prirejanju raznih prireditvev na mišljenje pripadnikov raznih svetovnih naziranj, kar je bilo soglasno sprejeto. Tudi predlog celjske podružnice, naj se poskrbi, da bo Matica oproščena davkov in taks.

Lep vtis je napravil prof. dr. Ehrlich, koroški rojak, ki je pozival v ognjevitih besedah k složnosti in skupnemu delovanju. Sklepoma se je celjski župan g. dr. Hrašovec v iskrenih besedah zahvalil zborovalcem za čast, ki jo je zbor namenil s svojo prisotnostjo celjskemu mestu. Nadvse lepo in harmonično zborovanje je zaključil novi predsednik g. dr. Ravnihar ob polu 2. uri popoldan.

Popoldan se je vršila na Glaziji ljudska veselica, ki jo je priredila Jug. Matica v prilog svojemu humanitarne mu skladu.

Organizacija NRS.

Jesenice.

Občni zbor tukajšnje krajevne organizacije NRS je dne 26. maja soglasno sklenil sledečo resolucijo:

1. Glavni odbor se pozivlja, da zahteva od vlade enersične korake, da se izpusti iz celovških zaporov koroški narodnjak, ter naš državljan Anton Borovnik.

2. Glavni odbor naj ukrene potrebne korake, da tukajšnja kranjska obrtna družba vzame na vodilna mesta Slovence, ki so že veliko časa v službi, ne pa mlajših Nemcev. — Krajevna organizacija Narodne radikalne stranke Jesenice.

Iz prosvetnega življenja.

— Premiera v operi. Operno osobje je našdiralo najboljšo hrvatsko opero, skladbo znamenitega in popularnega skladatelja Ivana pl. Zajca, »Nikola Subić Zrinjski«. Premiera bo v torek, dne 5. junija. V glavnih vlogah nastopijo: gospa Thierry-Kavčnikova (Eva), gđ. Thalerjeva (Jelena), g. Levor (Zrinjski), g. Sowliški (Sokolovič), g. Zupan (Sulejman), g. Kovač (Juranič), g. Cvelič (Levi), g. Pugelj (Alapič). Opero dirigira g. Natačić, režisira pa g. Sevastianov. Nove dekoracije je naslikal g. Skružny, potrebne kostume sta izdelala gospa Waldsteimova in g. Dobry. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Predstava se vrši za red E.

— Gostovanje gospe Vere Bourago. Ze prejšnji teden napovedano gostovanje operne pevke gospe Vere Bourago se vrši definitivno v sredo, dne 6. t. m. Gospa Bourago nastopi v naslovni vlogi Puccinijeve opere »Madame Butterfly«. Pri tej predstavi poje vlogo Sharplessa prvič g. Cvelič. Začetek ob 8. uri zvečer.

— Veseloljra »Urrablone Sabinke« se vprizori v četrtek, dne 7. t. m. po znanih cenah. Vlogo Strizela igra g. Danilo. Predstava je namenjena zlasti dijaštvu. Začetek ob 4. uri popoldne.

— Pravljica mladinska igra »Dve Marički«, ki jo pod vodstvom avtorice gđ. Marije Grošjeve priredi danes, dne 5. junija ob 6. uri zvečer v dramskem gledališču Osmovna šola »Mladika« (Pomladnik Rdečega križa), bo nudila našim lopotu in zabave želim mladikom in šolarčkom vrhano mero smeha, veselja, duhovnega užitka in nepriljene, kratkočasne zabave, pa seveda tudi nekaj nankov in nazorno, graciozno podanih nasvetov. Igra, ki je vestno našdirana in prepletena s šaljivimi prizori in pravilčnim, viliškim plesom, bo zanimala v mladih srch plamene nezdranega navdušenja in vtisnila vanje neizbrisli spomin na pravično doživljaje

Pismo iz Maribora.

V nedeljo, dne 27. maja se je vršila seja oblasnega odbora NRS v Mariboru, na kateri so bili zastopani vsi sreski odbori. Posamezni delegati so podali temeljite krajevinim razmeram primerne referate. Razvila se je živahna debata, v kateri se je nadrobno razmotrivalo o tem, kako bi se v najkrajšem času in na najuspešnejši način uresničil program, katerega si je stranka zasnovala na zboru delegatov dne 24. aprila t. l. —

Mariborski lokalni list »Tabor« je nakopičil o naši stranki v zadnjem času v nekaterih člankih toliko potencirane gluposti, da se lahko patentira na svoje slamatne politične recepte. Naša javnost je politično dovolj izobražena, da si bo znala sama ustvariti primerno sodbo o takih nesmiselnih člankih. Ne stojimo na stališču medsebojne nesmiselne polemike, temveč na stališču resnega pozitivnega dela. Po uspehih našega dela pa nas bodo sodili tudi tisti, ki se v svoji zaslepljenosti še danes naslanjajo na razne prazne frazerije in puhlovlave slamozece. —

Slovensko petje se je v Mariboru že od nekdanj prav pridno gojilo. Po osvoboditvi pa so prišli k nam razni popreje širno stare Avstrije razskropljeni slavski in ustanovili »Glasbeno Matico« ter na ta način storili važen korak naprej v kulturni zgodovini jugoslovenskega Maribora. Slovenska pesem, ki tako krasno opeva lepo to življenja za vse vzišene ideale, mora baš v dobi ljudskega probujenja in narodovega osvobodjenja bolj nego kdaj poprej negovati čut moči, neupogljivosti in plemenitosti zavednega življenja množice in posameznika. Čustva zaslužnega naroda, ki je toliko in toliko let brezuspešno stremel z vsemi svojimi močmi, z vsem svojim bitjem in žitjem po svobodi, ki mu je bila tem dražja in tembolj zaželjena, čimbolj mu jo je usoda odrekala, so naša izraza v naših krasnih narodnih pesmih. Teh idealnih misli polni so bili ustanovitelji »Glasbene Maticе«, ki so si stvali nalogo, gojiti umetno in narodno petje in glasbo in ker jim je bilo na razpolago dovolj naravnost čudovito bogatega, v čustvenih potezah krepkega, samoniklega pevskega materiala, so ustvarili krepko kulturno organizacijo, katero moramo negovati, kakor neguje vsaka prava jugoslovenska mati svoje edino, nad vse ljubljeno dete. —

V obmejni Zg. Sv. Kungoti se ustanovila javna ljudska knjižnica, ki bo nudila osobito šolodrasli mladini plemenitega razvedrila in pospeševala samoljubno obrazbo ter gojila iskreno rodoljublje. Primerne knjige naj se pošljejo na šolsko vodstvo v Zg. Sv. Kungoti. —

Narodne žrtve je sprejelo mariborsko prebivalstvo na veličasten način. Ob 4. uri popoldne so se zbrali na glavnem kolodvoru zastopniki vojaštva s častno četo, zastopniki vseh uradov, šolska mladina, vsa kulturna društva in sploh vse iskreno jugoslovensko čuteče mestno prebivalstvo. Na vsakega udeleženca je napravil najglobljejši utis markanten govor zastopnika vojske g. pukovnika Draskovića, ki je v vzešenih besedah proslavil neverjenile zasluęe padlih junakov za osvoboditve naše Jugoslavije in naglašal, da bo znala vojska tudi v najhujših časih braniti državno edinstvo proti slehernemu sovražniku. Zastopnikom tiste politične stranke, ki je za časa zadnjih volitev med našim ljudstvom na deželi zasedala toliko sovraštva proti bratskemu srbskemu narodu, so se pri iskrenih besedah zastopnika naše vrle vojske pobesile glave. Jedinat, odkritosrčne in politične prilike povsem pravilno označujejo besede govornika pa so menda vendarle padle na rodovita tla, iz katerih bo tudi med protivniki državnega edinstva vsklila prava ljubezen do našega troimnega naroda, posebno pa do naših bratov Srbov, ki so nas v minulih svetovnih vojni osvobodili večstoletnega suženjstva. Proslava prevažanja judenburških žrtve v našo svobodno državo je za Maribor zanimiva tudi zaradi tega, ker je bil komandant častne čete naš priljubljeni major g. Emil Knific, svoječasni komandant judenburških žrtve, ki bi moral ravnotako žrtvovati svoje življenje za našo osvoboditve, da ga ni par dni pred justifikacijo napadla težka bolezen, ki je imela za posledico njegovo preemestitev iz Judenburga, kjer so padli njemu podrejeni jugoslovenski junaki. Vrlemu majorju g. Emilu Knificu iskreno čestitamo, da se je zdrav in čil vrnil v našo domovino in da je dostojanstvenik one častitljive jugoslovenske vojske, koje zasluęe za osvoboditve naše države bodo na vekom veke z zlatimi črkami zapisane v naši zgodovini.

dveh Maričk. Opozarjamo starše, naj se pravočasno pokupijo preostale vstopnice (pri operi blagajni, oziroma pol ure pred predstavo v dramli), da s tem razvesele svoje pridne in ubogivlje ljubitelje.

— Edition Slave izdala mesečno brošuro s književno-umetniškim pregledom svojih izdaj. V rubriki »Muzički život« čitamo sledečo notico: »Izmedju naša tri velika grada — Beograda, Zagreba, Ljubljane — izgleda, da je u muzičkom životu — van opere — Ljubljana najpasionivija. Naročito se čini, da se u Ljubljani malo vadi na mediusobnom jugoslavenskom muzičkom kontaktu. To je tim više za žaljenje, što Ljubljana inače ima znatna reproduktivna sredstva i vrlo lepu umetničku tradiciju. Moglo bi se, prema tome očekivati, da se u svakol sezoni priredi nekoliko koncerta sa programima jugoslovenskih autora, kao što bi trebalo i u Beogradu i Zagrebu, da se češće čuju slovenački kompozituri.« — Podpisano z obema rokama. Kulturna spoznavanja in zblizanja nam je trebal

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Sreda, 6. junija. »Hamlet« Red E. Četrtek, 7. junija. »Urrablone Sabinke«. Dijaška predstava po znanih cenah. Začetek ob 4. uri popoldne. Izven.

Petek, 8. junija. »Hassanaginica Vojka« slika predstava. Izven.

OPERA.

Torek, 5. junija. »Nikola Subić Zrinjski«. Premiera. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Red E.

Sreda, 6. junija. »Madame Butterfly«. Gostovanje gospe Vere Bourago. Začetek ob 8. uri zvečer. Izven.

Četrtek, 7. junija. »Nikola Subić Zrinjski«. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Red E.

Petek, 8. junija. »Hassanaginica Vojka« slika predstava. Izven.

Dnevne novosti.

— Naš novi roman. Danes smo pričeli priobčevati vsestransko zanimiv roman svetovnoznane ruskega pisatelja Vsevoloda M. Garšina »Nadežda Nikolajevna«. Opozorjamo čitatelje na pisateljev življenjski in delovni, priobčeno na drugi strani v podlistku današnje številke.

— Rdeči križ. — Rdeči križ SHS obaja 8, 9, in 10. t. m. svoj društveni dan. Kdor se ni član, se udeležijo praznovanja najlepše s tem, da pristopijo temu društvu. Članarina rednih članov znaša letno 6 dinarjev, stalni člani plačajo 100 Din in utemeljenci 1000 Din enkrat za vselej. — Ljubljanska pisarna Rdečega križa (Mestni trg št. 11) sprejema pristopne izjave in daje druge volje vsa natančneje pojasnila.

— Split spominu narodnih mučenikov. Mesto županstvo v Ljubljani je prejelo sledeči brožurji: Split. Pri povratku domovini blagoslovenih mrtvih ostanaka mučenika Endlichera iz Gradača in drugih žrtva tudjinskega nasilja iz Judenburga cilijali naš narod upire zahvalne pogleda v bledu Ljubljano. Osebito Split s našega Jadra na pomenu se sječa zajedniški slovenski bračom izdržanih borbi, kojima smo i onda kroz vse muke i patnje težili narodnom i državnom jedinstvu. Slava narodnim žrtvama i mučenicima. — Gradonačelnik dr. Ivo Tartaglia.

— Pouk napismenih vojakov. Prosvetno ministrstvo je poslalo pokrajinskim upravam, šolskim nadzornikom in voditeljem nalog, da priredijo v mestih, kjer se nahajajo garnizije, v sporazumu z vojaškim poveljstvom, tečaj za napismene vojake. Poučevali bodo učitelji ljudskih šol, ki jih določijo šolski voditelji ali nadzorniki v sporazumu s komandanti. Kot nagrado dobi učitelji 40 dinarjev za vsakega dobro izvezanega vojaka. Čas in kraj pouka določita sporazumno vojaška in šolska oblast.

— Na kateri pošti sme kdo prejemati svoje pošiljke. Vsebo se stranke glede dostavljanja vezane na tisto pošto, v katere dostavljeno področje prebivajo. Pošiljke dostaviti ali pa denar izplačati sme naslovniku samo tista pošta, na katero je pošiljka naslovljena. Iz tega pa nikakor ne sledi, da bi kdo ne smel prejemati svojih pošilk na kateri drugi pošti. Pogoja pa sta: 1. da ima pošiljatelj na tej pošti svoj predal in 2. da so pošiljke na to pošto naslovljene. Če naslovnik želi, da ne dobi sploh nobene pošiljke pri pošti, v katere dostavljeno področje stanuje, torej tudi tistih ne, ki bi bile naslovljene na to pošto, sme v smislu obstoječih predpisov zahtevati, da mu pošilja ta pošta pošiljke na tisto pošto, kjer ima predal. To svojo zahtevo pa mora pisмено prijaviti, in sicer pri pošti, v katere dostavljeno področje stanuje in se zavezuje, da bo plačal vse prijme in se, s katerimi bodo te pošiljke zaradi tega pošiljanja obremenjene. Tvorica Sladka gora na pr. je v dostavljeno okraju pošte Marije Snežne, ne mara pa prejemati svojih pošilk pri tej pošti, ampak pri pošti Sent Ilj v Slov. gorah. Vse pošiljke, ki jih dobi pošta Sent Ilj v Slov. gorah po naslovu: Tvorica Sladka gora, pošta Sent Ilj v Slov. gorah, mora izročiti naslovniku pošte Sent Ilj, čeprav stanuje naslovnik v področju pošte Marije Snežne. Naslovnik pa mora seveda imeti pri tej pošti svoj predal.

— Poštni promet z Rusijo. Uradno se naznanja, da se je dne 15. maja otvoril poštni paketni promet z Rusijo in da je bil odpravljen poštni paketni promet z okolišnim Sare. Za vsako pošiljko so predpisane 4 carinske napovedi. Največja teža je določena na 10 kg.

— Konferenca rezervnih oficirjev in bojnikov. Z ozirom na načrt zakona o ustroju vojske, se je vršila v nedeljo v Beogradu konferenca rezervnih oficirjev in bojnikov, na kateri so zavzeli svoje stališče napram temu zakonskemu načrtu.

— Hiše za častnike. Minister za socialno politiko je obvestil vojnega ministarstva, da dodeli 50 hiš, ki jih dobimo od Nemčije na račun vojne odškodnine, častnikom. Vojno ministrstvo bo te hiše postavilo v onih krajih, kjer vlada velika stanovanjska beda.

— Trgovska, industrijska in bančna podjetja, ki reflektirajo na absolutne trgovske šole, naj naznanijo svoje želje ravnateljstvu, ki bo po najboljšem poznavanju sposobnosti posameznih učencev in učenec skušalo ustreči vsem interesom. Ravnateljstvo Drž. dvorazredne trgovske šole v Ljubljani.

— Sprejem gojencev v 2. Artilerijsko podoficirsko šolo v Mariboru. Šola bo sprejela 1. oktobra t. l. 250 mladeničev za gojence. Pogojli so: Naše državljanstvo, starost od 17 do 21 let, neoporečnost, roditiščno ali varuhovo dovoljenje za vstop v šolo, potrjeno od občinskega urada, samski stan. Pismene prošnje je oddati do 15. septembra osebno ali potom pošte komandanta 2. Artilerijske podoficirske šole v Mariboru. Prošnje se kolekuje s 3 Din, a priloge po 1 Din. Vsi prijavljeni kandidati morajo biti dne 28. septembra t. l. ob 8. uri v šoli (vojašnica Vojvode Putnika) radi zdravniškega pregleda in sprejema v šolo. Brezplačne vozne listke dolo pri komandantih vojnih okrožij. Šola traja dve leti. Po dovršenju šole se gojenci razporede po podnadredni pri Artilerijskih polkih, kjer služijo za daljnje povišanje, a najmanj 4 leta. Oni gojenci, ki dovrše šolo z odličnim ali prav dobrim uspehom, imajo pravico polagati oficirski izpit. Gojenci z dovršenim 5. razredom gimnazije ali realke, imajo pravico oglašiti se za sprejem v Vojno Akademijo po končanem prvem tečaju (po šestih mesecih).

— Razne neizgode. Jurgelj Rudolff, kmetičarski vajenec na Brezjah se je pri streljanju z možnarji obstrlel po glavi. V Zidanem mostu je brzovlač vrgele tako močno v stran kmetičarja Franca Colattija, da je zadobil težke notranje poškodbe. V Putehofu pri Trzinu se je v neki gostilni pretepal več fantov. Med tem pa je eden izmed njih vrgele v dvorja Janeza Cvetka iz Predvorja sekira, katere mu je priletela v nogo in ga občno poškodovala. Kranjski Franc, kurjač južne železnice v Litli je na tlu padel in si zlomil desno nogo. — Vsi se zdravijo v bolnici.

— Napaden je bil 2. t. m. ponoči od neznanih pretepačev uradni špeditski tveče »Grom« Herman Solari. Neznanci so ga najprvo močno pretepli, nato pa ga eden sunil z nožem trikrat v ramo in enkrat v vrat. Poškodba je občutna. Prihajajo so ga v bolnico.

— Mesto venca pokojnemu tovarišu dobrovolcu dr. Milku Gnezd zbrali njegovi tovariši 500 Din v pride invalidom dobrovolcem.

— Vlom v Ljubljani. V stanovanje sekojskega svetnika Roteja na Reslevi cesti je vlomil neznan vlomilec in pokradel 2 garnituri zlatih gumbov, zlato kravatno iglo, listnico z 800 dinarji, srebrno uro z zapetnico in srebrno žepno budilko in ponilčan revolver.

— V Kranju je ukradel neznan vlomilec trgovcu Rudolfu Rakovcu dalinogled znamke »Picard Linard Petot Paris 30-22«, vreden 1500 Din.

— V St. Juriju je bilo vlomljeno pri posestniku Jakobu Bašu in ukradeni žepna ura (750 Din), par čevljev (250 Din) in še nekaj malenkosti.

— V Zastavi pri Črnomlju je odnesel neljub gost pos. Ivanu Bohtetu več moshkega in otroškega perila in nekaj stare obleke v vrednosti okrog 4000 Din.

— V Rajhenburgu pri županu Francu Aveneku je ukradel neznan vlomilec mosko celo obleko ter nov klobuk in slamnik v skupni vrednosti 500 Din.

— Najdeno. V uršinski cerkvi je bila najdena ženska ovratna verižica. Dobi se na Kongresnem trgu št. 17, I. nadst.

— Mariborske novosti. V nedeljo dne 3. t. m. je uvrstil v Mariboru upokojeni revident in podnačelnik kurilnice južne železnice Karol Tadiue. Pogreb bo v sredo dne 6. t. m. ob pol 4. uri popoldne na evangeliško pokopališče na Teznu. — Zaradi nočnega napada na Cirilovo tiskarno je vložilo državno pravdnstvo obtožbo proti 19 članom »Orjuna«. — So botne nevihte v mariborski okolici so za nekaj časa poškodovale tudi električne dalnovode. Mesto je bilo vsled tega nekaj časa brez luči. Ta okolnost je razburila v Bergovi tovarni usaja uslužbenega delavca Stanka Z. tako, da je v vinjenosti prišel prav temeljito zabavljati nad Jugoslavijo. Bil je aretiran in se je moral za svoje robotanje pokoriti v policijskem zaporu. — Vlom v stanovanje v Mariboru v zadnjem času pojavljajo. Očitno gre za organizirano tolpo, ki dela z vsjo previdnostjo. Tudi minulo nedeljo sta se izvršila dva vloma, vsled katerih trpijo okodovanci veliko izgubo. — V petek 8. t. m. ob 8. uri zvečer predavala v mali kazinski dvorani v okrilju Ljudske univerze g. Gjuro Giamonja o lužinskih Srbih. — Hlapec pri Martinu Sterleju je v odsotnosti gospodarjevi ukradel iz njegovega kovčega 9500 Din v gotovini in večjo množico zlatnine, naka je pobegnil. — Kolo znamke »Gothard« je bilo v Mariboru ukraden o posestniku Francu Razborniku iz Ribnice na Pohorju.

— Številno rimo-kat. duhovnikov v Vojvodini. Po poročilu apostolskega vikarja za Vojvodino je v Vojvodini 183 rimokatoliških duhovnikov, ki pripadajo raznim narodnostim. Na vsakega duhovnika pride 2170 duš. — Podrobneje bo o tem poročal prihodnji »Avtonomist«, ki ima tozadevno pooblastilo.

— Ruski begunci v Jugoslaviji. V naši državi se nahaja 5254 otrok ruskih beguncev. Od teh jih je 4287 šoloobveznih. 2778 otrok obiskuje ruske gimnazije ali študirajo v kadetskkih korih in dekliških inštitutih; 1528, t. l. 25 odstotkov jih je pa brez pouka. Državna komisija za ruske begunce porabi 41 odstotkov svojega proračuna za ruske šole, ostanek pa za invalide in za žene-begunce. Ruske šole dobivajo tudi podpore od drugih držav, Francije, Anglije in Amerike.

Iz društvenega življenja.

— Obilni savez dobrovoljcev poziva vse v Ljubljani bivače člane, da se udeležijo danes 5. tek. me. pogreba našega tovariša dr. Milka Gnezd, ki je umrl v Nišu in čegar zemeljske ostanke so prepeljali semkaj. Pogreb se vrši ob 3. uri popoldne z glavnega kolodvora k sv. Križu. Za dobrovoljce udeležba obvezna! Dobrovoljcem naklonjeno občinstvo se vabi k udeležbi.

— Akad. soc. ped. krožek priredi v torek 5. t. m. ob 8. uri zvečer na Kr. moškem učiteljski sestanku s sledečim sporedom: a) West. (Govori toz. Jug. Klement.) b) Debat. Vsi, ki se za stvar zanimajo, vljudo vabljeno.

— Izvrševalni (ozi) odbor državnih nameščencev, železničarjev in upokojencev ima danes, v torek, ob 19. uri 30 minut sejo v Gradišču št. 7. — Akcijski odbor.

— Društvo najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odobrova seja v sredo, dne 6. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društveno pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, pritično, desno.

— Društvo »Soča« — naša ljudska univerza — je minulo soboto zaključila za letošnje sejo svoje hvalovredno, neumorno in nesebično plodonosno kulturno delovanje z zabavnim večerom v tivoljski »Sv. cariji«. — Kakor vse prireditve »Soče«, je tudi njen poslovljeni večer uspel v vsakem oziru (morda edino je ne v gnotnem) — slajno. — Po sarkastičnem, z burnim aplavzom priznanim nagovorom g. M. K. Kralja, ki je temeljito v vezani besedi »svrhniki« brezmešnost današnje dobe za resno kulturno udeleževanje, se nam je predstavil kvintet »Zveze jugoslov. železničarjev«, ki je pod spretno taktiko gosp. peyovodje M. Premelca dovršeno izvajal nekaj biserov iz naše domače glasbene literature. Po nastopu gosp. Premelca, ki nas je s svojim sočno-zvonkim baritonom naravnost očaral, nas je iznenadil tercet (glasovir, dve violini) sestavljen pod vodstvom g. geom. Verbiča iz samih požitovovalnih »Sočarjev«. — Da ni primanjlovala animiranost, je poskrbelo družba »veselih gocev«, sestavljena po priznanih komikih (gg. Ginkovec, Leskovar, Vavpotič in Blažič), ki so v družbi, a tudi še vsak sam zase poskrbeli aktualnega gradiva »za smeh in kratak čas«. — Le preurno je dohitel čas sredi najboljše pevškega in rajalnega razpoloženja med akordi harmonike »preklicano« policijske uro, s katero smo se morali posloviti od dragih nam »Sočarjev«. — Želimo »Soči« sladak počitek po vzornem in trudopolnem oranju na naših neobdelanih, njene glasovne vode prepotrebni poljanah. Naj skoro zakliče seme v obilodajni klas, a ponos izpolnje dolžnosti naj jo spremlja v prihodnje leto!

— Velika tihotapska afera. Iz Trsta poročajo, da so izsledili nekaj trgovcev, ki so se bavili s tihotapstvom velikih množin alkohola. Trgovci so bili aretirani, vendar pa se je zanje zavzel bivši socialdemokratski poslanec Pagnini, ki jim je obljubil svojo pomoč proti odškodnini 100 tisoč lir. Trgovci so bili s tem zadovoljni in so mu izplačali 20 tisoč lir kot prvi obrok. To pa ni bilo po volji oblastem, ki so ga zaprle. Pagnini pravi, da ga je k temu napeljal finančni svetnik Mrach. Zaprt je bil tudi ta in še nekaj drugih uradnikov.

— Šah. Lj. šah. klub priredi v sredo, 5. t. m. od 18. ure dalje v klubovem lokalu (Nar. kavarna) splošni ljubljanski igralni večer, na katerega so tem potom najviljudneje vabljivi vsi šahisti — ceni. dame in gospeje. Glavni nameni igralnega večera je poleg šahovskega vzpajanja predvsem — posvetovanje glede skupnega šahovskega nastopa vseh Ljubljancev v konzultančnih partijah proti šahovskemu orjaku — mojstru J. Miesesu, ki dospe dne 6. t. m. na svoj turnej skozi Jugoslavijo v Ljubljano. Dolžnost vseh domaćih šahistov je, da združijo kar najsilnejšo šahovsko falango, ki naj visoko drizme šahovski ugled — bele Ljubljane.

— Daruite za Rdeči križ! — Odbor L. & kl.

Sokolski vestnik.

Petnajstletnica Sokola II. in razvite prapora njegovega naraščaja.

Ob priliki 15 letnice Sokola II se je vršil v nedeljo dopoldne v kazinski dvorani slavnostni izredni občni zbor pod predsedstvom staroste br. dr. Subica, ki je uvodoma pozdravil zastopnike bratskih sokolskih društev, narodnih društev in prijateljev Sokola. Spomnil se je tudi velikega pokrovitelja, kraljevskega brata Sokola. Omenil je pomen izrednega zborovanja, ki naj ugotovi lep razvoj društva do te veličine po številu in delu. Društvo je imelo velike zapreke, trnjeva pota in mnogo članov, dobrih delavcev, je v tej dobi podleglo, katerih se hvalježno spominjamo, ker je naš uspeh njihov uspeh. Slava jim! (Navzoči so vstali.) Zahvalil se je vsem, ki so podpirali v tej dobi društvo pri delu v stremeljenju po harmonični vzgoji po duhu in telesu, v ljubini do dela z geslom: »Trudimo se za sokolstvo, slovanstvo, človeštvo«. Prigodom slavlja pozvilja navzoče, da vztrajajo pri načelnem stališču, ki kaže dve nalogi, in sicer vzgojo naraščaja in duševno poglavljenje članstva v sokolsko idejo, za nesebično brezplačno delo za našo ljudstvo.

Nato je podal starosta br. dr. Petič-Frankheim obsežno poročilo o življenju in delovanju društva tekom 15 let. Pončel je razvoj društva, ki se je rodilo pod telovadnim drogrom na ličnem vrtu pri Koscu na Gmajni, prestalo celo vojno in v povojno pshozo, prebolelo marsikaj bridkosti in se končno prerodilo in povzdignilo do današnje razveselje višine. Omenil je tudi društvene uspehe za zgradbo lastnega doma, za kar je zbran že jako lep gradbeni fond in je že kupljeno zemljišče. Pozval je brate in sestre na neumorno sokolsko delo pod geslom: »Nikomur suženj, vsakomur brat!... Zdravo!«

V imenu sok. župe I. je pozdravil navzoče br. dr. Krečič in čestital bratskemu društvu. Na predlog tajnika br. K. K. beta so poslali zborovalci bratske pozdrave Sokolu-kralju Aleksandru I.

Opoldne se je vršilo slavnostno razvite naraščajevga prapora na Kongresnem trgu.

Pred lično okrašenim odrom so se postavile naše dame v krasnih narodnih nošah, ki so se udeležile tudi zborovanja. Pred njimi se je postavila četica naraščaja, okrog njih Sokoli s prapori in za njimi daleč okrog številno občinstvo. Slavnostno razvite je otvoril starosta br. dr. Subica s kratkim jednatim nagovorom, na kar je pozval sestro kumico gospo Stičevo, da dvigne in razvije prapor. Kumica ga, Stičeva je pozdravila naraščaj z besedami:

Dvigni se, tako željno pričakovani prapor in plapolaj ponosno nad vrstami naše nadebudne Sokolske mladine! Od svoje kumice sprejmi prvi trak v spomin na današnje slavlje. Tebi, naš dragi naraščaj, pa izrekam bodrilne besede: Mladina verna, up bodočih let, vi pionirji daljnih, lepših cest, sprejmite prapor, ž njim to blagovest: Naj duh vaš prozni, smelosti prevzet, za dom splamti, ideje naše brani, in vekomaj ta dan v spominu hrani, da nam zasije luč svetlejših zvezd, da bo še lepša naroda povest! Zdravo! Ko je zaplapolal prapor, ga je izročil br. dr. Subic prvemu praporščaku gojencu Pavčiču s pozivom: Vzplapolaj je prapor, vzemi ga, sprejmi, čuvaj, spoštuj in ne omadežuj ga! Pavčič je prapor sprejel, zahvalil se zanj z obljubo, da ga bo čuval in spoštoval. Gojenka Leinfelmerjeva se je zahvalila kumici in ji izročila v znak hvalnosti krasen šopek.

Nato je ves naraščaj slovesno prisegel tako-le:

»Prisegamo v srcih in z besedo Tebi, združena domovina, hrabrost in kri, vam očetje sokolstva spoštovanje, sebi pa vedno stremeljenju v solnce neznanih Tyrševih misli in vzorov. In ta prapor bodi znamenje in pečat naše zakletve! Nato so se pobratili vsi sokolski prapori z mladim praporom, nakar je zastopnik Saveza br. Fuchs pozdravil novi prapor in opomnil mlado četo na dolžnost do domovine s pozivom, da naj nosi prapor do končne zmage sokolske ideje. Nato je korakal cel sprevod pred praporom, ki je načeloval slavnostnemu obhodu. — Popoldne se je vršila v Hribarjevem gaju telovadba z vrtno veselico z bogatim sporedom, leplim obiskom in zadovoljivim gnotnim uspehom, s čemer je bila slavnost zaključena.

Poziv ljubljanskim sokolskim društvom!

Danes, v torek 5. junija ob 3. popoldne se vrši pogreb brata dr. Milka Gnezd, srezkega in železniškega zdravnika, ki je umrl novembra preteklega leta v Caribrodu ob bolgarski mej. Brat dr. Gnezd je bil za časa svojega bivanja v Ljubljani in v Pragi vnet in delaven član sokolskih društev, zato je naša dolžnost, da mu izkazemo čast na njegovi poslednji poti. Pogreb se vrši iz glavnega kolodvora na pokopališče k Sv. Križu. Članstvo se zbira pred glavnim kolodvorom.

Novosti iz Primorske.

— Velika tihotapska afera. Iz Trsta poročajo, da so izsledili nekaj trgovcev, ki so se bavili s tihotapstvom velikih množin alkohola. Trgovci so bili aretirani, vendar pa se je zanje zavzel bivši socialdemokratski poslanec Pagnini, ki jim je obljubil svojo pomoč proti odškodnini 100 tisoč lir. Trgovci so bili s tem zadovoljni in so mu izplačali 20 tisoč lir kot prvi obrok. To pa ni bilo po volji oblastem, ki so ga zaprle. Pagnini pravi, da ga je k temu napeljal finančni svetnik Mrach. Zaprt je bil tudi ta in še nekaj drugih uradnikov.

— Šah. Lj. šah. klub priredi v sredo, 5. t. m. od 18. ure dalje v klubovem lokalu (Nar. kavarna) splošni ljubljanski igralni večer, na katerega so tem potom najviljudneje vabljivi vsi šahisti — ceni. dame in gospeje. Glavni nameni igralnega večera je poleg šahovskega vzpajanja predvsem — posvetovanje glede skupnega šahovskega nastopa vseh Ljubljancev v konzultančnih partijah proti šahovskemu orjaku — mojstru J. Miesesu, ki dospe dne 6. t. m. na svoj turnej skozi Jugoslavijo v Ljubljano. Dolžnost vseh domaćih šahistov je, da združijo kar najsilnejšo šahovsko falango, ki naj visoko drizme šahovski ugled — bele Ljubljane.

— Daruite za Rdeči križ! — Odbor L. & kl.

Ljubljanska porota.

Ljubljana, 4. junija.

Smrtna posledica razdrtega prijateljstva. Žrtve »išazma«.

Danes se je vršila kot prva porotna obravnava radi umora učitelja Dominika Marušiča v Mislcah pri Divači. Koncem majnika 1921 je obiskal gozd. pripravnik Alojzij Slejko iz Planine svojega najboljšega prijatelja učitelja Dominika Marušiča v Mislcah. Marušič je sprejel prijatelja zelo hladno in se je ponašal tako, da je prišlo med njima do popolnega razdora. Ob slovesu, bilo je 21. maja 1921 okoli polnoči, se je Slejko poslovil od svojih gostiteljev. Pozval je Marušiča, naj ga malo spremlja. Marušič se je tej prošnji odzval. Par minut po njunem odhodu so čuli domači več pokov. Po enournem čakanju so našli Marušiča ob poti v mlakuži krvi mrtvega. Slejko pa je izginil. — Sumili so, da je Marušič obšel kot žrtev fašistov, Slejku pa se je posrečilo pobegniti. Toda ko so par dni kasneje Slejka v nekem prenočišču v Ljubljani aretirali, je ta priznal, da je on umoril svojega prijatelja. Za motiv umora so smatrali prvotno ljubavni razdor prijateljev, ki sta homoseksualno občevala. Nato je obtoženec tudi deloma pristal in vztrajal toliko časa, dokler se ni ugotovilo, da ne bo izročen italijanskim sodiščem, ki so ga zahtevali, marveč, da bo sojen v Ljubljani. Takoj nato je mož svoj zagovor spremenil. Obdolžil je svojega prijatelja, da je postal fašist, kar je njega kot priznane jugoslovskega vojuna globoko užalilo. Sprla sta se radi tega in do končnega preloma je prišlo baš v trenutku slovesa. Takrat mu je Marušič kot zagrozil, da ne bo ušel in se bo znašel v zloglasnih tržaških zaporih v ulici Tigor. Posledica spopada je bil umor Marušiča, ki je prijatelja baje nahuillil celo z besedami: »Porco dio, prokleti pes srbski!«

Pri predzadnji poroti septembra meseca 1921 je bil obsojen Slejko radi umora Marušiča na smrt. Njegov zagovornik dr. Kreč pa je vložil ničnostno pritožbo. Stoi sedmorice v Zagrebu je razveljavil obsojlo z motivacijo, da je iz obtoženčevega zagovora razvidno, da ni imel namena umoriti svojega prijatelja in ni izključen je uboj.

Obtoženi Slejko je pri obravnavi zanikal homoseksualno občevanje in ugotavljal političen motiv, namreč, da je postal Marušič res fašist, in da je hotel kot tak predati njegovim smrtnim sovražnikom svojega najboljšega prijatelja. Obtožnica je dolžila obtoženca, da je izvršil sramoten, nasilen umor iz homoseksualnega motiva, ker mu je le-ta odpovedal ljubezen in se hotel oženiti. Zaslišanih je bilo več prič, več prič iz Italije pa oblasti tudi k današnj obravnavi niso pustile. Izpovedale so mnogo obtožbenega za obtoženca in precej podkreple obtožnico. Prečitala so se skrajno ljubezljiva pisma in ljubavno nežno pisan dnevnik obtoženca, ki zdihuje po svojem prijatelju kot zaljubljenec po svojem dekletu. Vendar pa se homoseksualno občevanje docela le ni dalo ugotoviti, dast se je dogotalo, da se je Slejko precej zanimal za to vprašanje in občeval že tudi v Mariboru s podobnimi ljudmi. Nasprotno pa so opisali Marušiča kot dobrega učitelja in človeka in tudi kot politično zavednega Slovenca. Več se ni moglo ugotoviti in tudi to ne, ali je bil Marušič tajan fašist ali ne.

Zdravnika izvedenca dr. Gosti in dr. Robida sta ugotovila, da je obstajalo med njima nerazdelljivo čudno prijateljstvo. Znakov nerazdelne bolesti ali onemoglosti pri obtožencu nista našla, pač pa znake psihoze. Pisma in dnevnik so tipična za homoseksualce. Za smoteno premišljeno dejanje ni znakov, pač pa se je izvršilo dejanje gotovo v silnem afektu, ki je možno vzklik iz zavrnjene ljubezni ali ljubosumnosti. Vendar pa je obtoženec odgovoren za svoje dejanje.

Porotni senat, kateremu je predsedoval preds. dež. sod. dr. Papež, votnata sta bila sod. svet. Antloga in Vencovar, je stavil porotnikom 5 vprašanj, in sicer na umor, na uboj, na zmoto, ki ni dala spoznati hudodelstvo, če je imel dosti povoda, da je zasel v to zmoto in če je kriv, da se je napacno javil v hotelu. — Višji državni pravdnik Domenico je podudiral, da so obtoženca porotniki prvič že ostro ali pa zažuljenju obsodili in pred laga potrditev prvega vprašanja. Zagovorniki odločno zanika homoseksualnost, ki je služila obtožencu le za izgovor, dokler je mislil, da pride pred italijansko sodišče, ki bi ga bilo v slučaju političnega umora fašista kruto obsodilo. Po kratki, toda izredno pregledni in smoteni repliki in po jasnem pojasnilu vprašanj, so potrdili porotniki soglasno vprašanje glede uboja, nakar je bil obsojen Al. Slejko na 4 leta težke ječe, vstevši mu v kazen skoro dveletni preiskovalni zapor.

NEPOŠTENA USLUŽBENKA.

Angela Gorenčeva, delavka pri nekem podjetju v Ljubljani, doma iz Hrušice pri St. Janžu, je bila obtožena, da je vzela svojemu delodajalcu v času od decembra leta 1922 do marca 1923 več razne volne v skupni vrednosti preko 1000 Din. Obtoženka je tatvino priznala, izgovarjala pa se je, da je delala z njo sporazumno Beti Davidova, sorodnica delodajalca in da je bil velik del ukradene volne tako zamotan, da ni imel nobene vrednosti. Obsojena je bila na 1 mesec težke ječe — soobtožena Davidova pa je bila oproščena.

TATINSKI USLUŽBENCI.

Kleparji Potočnik, Repovš in Bonceli so bili obtoženi, da so ukradli kleparju Lenčku več plošč cink. pločevine in jo prodali kleparjema bratom Flieger ter dva stara bakrena kotla, ki sta bila prodana pri Panholzerju v Ljubljani. Obtoženci deloma priznajo in se zagovarjajo s pomankanjem. Obsojeni so bili na 4, 2 in 1 mesec ječe in morajo povrniti škodo.

Dalje je bil obtožen Anton Polajnar, trg. uslužbenec pri trgovini Hribnikar, da je ukradel za preko 3750 Din raznega manufakturnega blaga, katerega je en del prodal, ostanek pa so dobili še shranjen. To blago je njegov brat Ivan Polajnar prikril, prilaštil in deloma razpečal. Tretji obtoženec Jakob Graf pa je del tega blaga prav ugodno kupil, sam pa je ukradel svojemu gospodarju 55 škatel čistila za čevlje. Brata Polajnar sta tatvino priznala, Graf pa je trdil, da je bil uverjen, da dobi blago Polajnar kot uslužbenca za nižjo ceno. Obsojeni so bili Anton na 4, Ivan Polajnar na 2 meseca težke ječe, Graf pa na 14 dni strogega zapora.

Sport in turistika.

LJUBLJANA.

Ilirja komb. : Železničarji Š. K. Sisak.

4 : 1 (2 : 0).

V nedeljo je gostoval v Ljubljani že od lani znani Ž. S. K. Moštvo je zelo simpatično, napravi prav dober utis, je disciplinirano in golji dober provincialen nogomet. Zelo dobra je obramba, osebito levi branilec. Tudi vratar je pokazal precej zmožnosti. V napadu je dober srednji napadalec. Ugačali sta tudi obe krili, ki sta lepo prenašali igro v nasprotno polje.

Ilirija, ki je nastopila s kombiniranim moštvom, se nam je pokazala v nekoliko boljši formi kot zadnji čas. Nastopila je v postavi: Mikiavac — Borštnar, Marušig, — Deržaj I, Dolinar, Deržaj II — Zupančič I, Učak, Korošec, Oman, Pevalak. Ugačala je napadalna vrsta, ki je izvedla nekaj prav lepih kombinacij. Oman je pokazal nekaj zelo lepih momentov, ki so pokazali, da prihaja palogama zopet v svojo formo. Mnogo streljal ali malo zadel je Učak.

Igra je bila vedno odprta ob rahli premoči Ilirije. Osebito je Ilirija nadkriljevala goste v tehničnem oziru. V splošnem pa je bila tekma zadovoljiva. Sodil je g. Hus. Občinstva malo.

Lahkoatletičen meeting v Zagrebu.

Ob sijajni udeležbi tekmovalcev in občinstva je proslavil zagrebški lahkoatletični klub Marathon svoj desettletni s internacionalnim lahkoatletičnim meetingom. Slovence sta zastopala lahkoatleta S. K. Primorja Valtrič in Perpar. V finale na 100 m je prišel od obeh edino Valtrič. V semifinalu je Perpar podlegel Matzu s prav malenkostno diferenco in vsled tega izpadel. Prvo mesto na 100 m je dosegel Matz (Hašk) v času 11, drugi Valtrič (Primorje) 11.1. Marathon je poklonil lahkoatletom Primorja lepo zastavico.

SUSAŠ.

S. K. Primorje, Ljubljana je gostoval v nedeljo na Susaku in porazil Š. K. Viktorio z 1 : 0.

INOZEMSKE TEKME.

Krakovo.

Jugoslavija : Poljska 2 : 1. V Krakovu je igrala v nedeljo naša nogometna reprezentanca proti reprezentanci Poljske in zmagala po trdem in ostrem boju. Prihodnjo nedeljo igra naša reprezentanca v Bukarešti proti reprezentanci Rumunije.

Gospodarstvo

Prof. R. Šapla:

Nekaj o špekulaciji.

Borzne špekulante bi lahko razdelili v dve skupini:

V prvi skupini so finančno močni zavodi, ki razpolagajo z gospodarsko visoko usposobljenimi osebami, katero sledi razvoju državnih in posameznih podjetij. To osebje informira vodstvo zavoda o stanju podjetij ali držav, kjer je njihovo podjetje zainteresirano. Čim točnejša so poročila teh informatorjev, s tem večji uspehom se angažira njihovo podjetje v haussu ali baissu za špekulacijo v poštavi prihajajočih akcij ali valut.

Druga vrsta špekulacije je mala špekulacija, to so finančno slabi zavodi ali posamezniki, ki nimajo dobro razvitega informativnega aparata. Ti zavodi pridejo valed tega navadno prepozno in se morajo zadovoljiti z malim dobičkom, mnogokrat pa celo z izgubo.

Vsako, ki sledi borznim poročilom, lahko zapazi, da sledi navadno količnik upravičeni haussu se večja haussa, baissi se večja baissa.

Dobro informirana špekulacija kupi namreč, ko dobi zanesljive informacije, že prve ure ali vsaj prve dni v poštavi prihajajoče vrednosti. S tem povzroči hauss. Mali špekulanti so pa kot otroci, kamor derejo veliki, derejo se oni. Oni kupujejo vrednosti po vsaki od višjem kurzu se takrat, ko velika špekulacija več ne kupuje, temveč morda že zopet prodaja z mnogoprocenčnim dobičkom. S to prodajo pritisne velika špekulacija ceno prizadetih vrednosti. Mala špekulacija izgubi ogromne vsote in se roti, da se ne pojavi več na borzi kot naslednica velike špekulacije, vendar pa jo pri drugi haussu ali baissi zopet najde korakati po svoji tradicionalni poti.

Seveda ni s temi vrsticami problem špekulacije izčrpan.

Gornje vrstice se mi je zdelo potrebno zapisati, da razumemo sedanjo naglo haussu dinarja. Velika špekulacija domača in tuja, je videla dosežanje resno gospodarsko delo naše vlade in začela vsled tega spreminjati tuji denar v naše dinarje z uverjenjem, da se bo dinar popravil, čeravno proti volji te špekulacije. Veliko povpraševanje po dinarjih je povzročilo haussu. Veliki špekulaciji sledi mala in prodaja tuje vrednosti za dinarje. Ali je velika špekulacija kupila že dovolj dinarjev, se danes še ne more konstatirati. Pričakovati pa je,

da bo v kratkem času mala špekulacija dinarje še kupovala, medtem ko jih bo velika špekulacija že prodajala.

Na ta način bo nastala reakcija. Dinar bo prestal rasti in njegova najvišja dosežena kotacija se bo nekoliko oddrila. Temu pa bo sledila začasna stabilizacija na precej višjem kurzu, kakor je bil pred početkom sedanje hausse.

Iz dosedanjega valovanja valut, pred vsem češke krone, ki je imela pred par leti iste pogoje za dvig, kot jih polagoma pridobiva dinar, bi se dalo sklepati, da bo sledil sedanji haussu dinarja — odmor v podobi začasne stabilizacije na nekoliko nižjem kurzu kot bo največji doseženi v tej haussu. Odmoru, ki lahko traja par tednov, pa tudi mesecev, bo sledila zopet haussa ali baissa dinarja, kar bo v veliki meri odvisno od naše letine, v isti ali še večji meri pa od gospodarskega dela v sedanjem parlamentarnem zasedanju.

Tečaj na novosadski produkti borzi dne 1. junija. Cene za 100 kg: pšenica bačka 430, ječmen bački 285, oves bački 288, koruza bačka 258, fižol beli novi 520, moka št. 0 650, pšenični otrobi 130.

Tečaj na novosadski produkti borzi dne 2. junija. Cene za 100 kg: pšenica bačka 430, ječmen bački 285, oves bački

287, koruza bačka 255, moka št. 0 640, pšenični otrobi 130.

Državna borza dela. Pri vseh »Državnih borzah dela« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti izkazuje promet od 1. januarja do 26. maja 1923: 11.122 delodajalcev in 13.222 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 4838. — Dela iščejo: kovači, železostrojarji, strojniki in stavbeni ključavničarji, mlazarji, krojači, šivilje, čevljarji, strojniki, kurjači, pekari, mlinarji, mesarji, trgovci, sodniki, pisarniške moči, vzgojiteljice, vajenci, varjenke itd. — V delo se sprejmejo: rudarji, kovači za verige, kleparji, usnarji, natakarji, zidarji, šivilje za perilo, likalke za perilo, sodavčar, služkinje, kuharice, vajenci itd.

III. mednarodni velesemenj v Bratislavi se vrši od 23. avgusta do 2. septembra pod protektoratom čl. ministra trgovine Lad. Novaka. Češkoslovaške državne železnice so dovolile posetnikom 33 odstoten popust, rumunske državne železnice 50 odstoten in italijanske 20 odstoten popust. Velesemenj bode kakor lansko leto osredotočen v Bratislavskem pristanišču in obsega 18 skupin vseh panog industrijskih izdelkov. Deseta skupina je rezervirana za slovaško domačo industrijo in je radi svoje bogate oprave in originalnih izdelkov slovaške narodne umetnosti posebno zanimiva. Tudi skupina lesne industrije bode topot izvanredno bogato reprezentirana. Na velesemnju igrajo velesemenjska borza in razne vrste zabavnih podjetij. Dosedanje pripravljeno delo se, ne glede na splošno težko situacijo, zelo ugodno razvija in znatno napreduje, tako, da se lahko z najlepšimi nadami pričakuje popoln uspeh Bratislavskega velesemnja.

Glavni urednik: Ivan Podražal.

Odgovorni urednik: Miha Gaberšek.

Last »Zvezne tiskarne« v Ljubljani.

Pisalni stroji itd.

Mehanična delavnica (popravljalnica)

LJUBLJANA

Selenburgova ulica 6/1.

L. BARAGA.

Veslovo Mihajlovič Garšin:

Nadežda Nikolajevna.

Ze davno sem hotel napisati svoje spomine. Čuden vzrok me sili, vzeti pero v roke: nekateri pišejo svoje memoare zato, ker vedo povedati mnogo zanimivega v zgodovinskem oziru, drugi zato, ker žele še enkrat preživeti svoja srečna mladostna leta; tretji zato, da bi spletkarili in opravljali že davno umrle ljudi, sebe pa opravičili vsled davno pozabljenih krivih. Jaz nimam niti enega teh vzrokov. Sem še mlad človek; historiji nisem pisal in tudi ne videl, kako jih pišejo; da bi opravljal ljudi in opravičeval samega sebe, nimam vzroka. Še enkrat preživeti srečo? Bila je tako kratka — in njen konec tako strašen, da mi spomin na njo ne delajo veselja — o ne!

Zakaj vendar mi jih neprestano neznan glas šepeta v uho, zakaj se vlečejo v temi, ko se ponoči zbudim, mimo mene znane slike in osebe in zakaj vzplamti tisti bledi obraz, stega roke in mu groza in besnost zastavlja diha, kadar se pojavi, kot onega dne, ko sva si stala s krvnim sovragom z obrazom v obraz nasproti.

Ne morem se ločiti od svojih spominov, in čudna misel me je obšla. Mogoče bi se jih znebil, če bi jih napisal — Mogoče me tedaj ostavijo in me pustijo v miru umreti. To je oni čudni vzrok, ki me sili vzeti pero v roke. Mogoče bo kdo prebral ta spis, mogoče tudi — ne, Malo me zanima to. Zato mi je tudi mogoče, da se ne opravičujem pred svojimi bodočimi čitatelji, niti ne radi izbire teme tega spisa, ni malo zanimive za ljudi, ki so navajeni baviti se, če ne s svetovnimi, vendar vsaj z

društvenimi vprašanji, niti ne radi oblike povesti. Resnica je: hotel bi, da te vrste prebere oseba, no, ta me ne bo obsodila. Drago ji je vse, kar se tiče mene. Ta oseba je moja sestrčina.

Cemu je danes tako dolgo ni? Tri mesece je že, odkar sem prišel k sebi po onem dnevu. Prvi obraz, ki sem ga uzi, je bila Sonja. In odtlej živim z menoj vsak večer. To ji je postalo nekaka služba. Kraj moje postelje sedi, ali pa na velikem naslonjaču, kadar moram jaz sedeti; razgovarja se z menoj in čita glasno časnike in knjige. Zelo jo pa jezi, da sem ravnodušen pri izbiri čtiva in jo prepustim njej.

— Glej, Andrej, v »Vestniku Evrope« je nov roman: »Ona je mislila, da to ni tako« —

— Dobro, draga, čitali bomo »Ona je mislila, da to ni tako« —

— To je roman od miss Hey. —

— Dobro, dobro —

In začne čitati dolgo povest o nekem mister Skriplu in miss Gordon in po prvih dveh straneh upre vame svoje velike, dobre oči in reče:

— Ni dolgo; »Vestnik Evrope« vedno skrajšuje romane.

— Dobro, dobro. Poslušam.

— Ona nadaljuje čitanje obširne povesti, izmišljene po gospodični Hey, a jaz zrem na njen sklonjeni obraz in ne poslušam povesti. In včasih mi na onih mestih romana, kjer bi se bilo po mnemju gospodični Hey treba smejati, dušijo gorke solze v grlu. Ona odloži knjigo, me pogleda s pronicavim in bojazljivim pogledom in mi položi svojo roko na čelo.

— Andrej, mili moj, zopet — — — No, bo že, bo že. Ne plakaš. Vse mine, na vse človek pozabi, govori ona v tonu, v kakršnem teši mati dete, ki se je pobilo na čelu. In četudi mine moja bol se-le tedaj, kadar mine življenje, se bom vendar umiril.

O, moja draga Sonja! kako cenim tvojo žensko nežnost! Naj te blagoslovi Bog in naj se črne strani v začetku tvojega življenja, ki je vpisano na njih moje ime, spremene v radostno povest o sreči! Samo naj ne bo ta povest podobna dolgočasni historiji miss Hey.

Zvonec! Končno vendar! To je ona, pride v mojo temno, zadušilo sobico, prinese duha svežosti, prekine molk s prijazno besedo in jo vso osvetli s svojo lepoto.

Matere se ne spominjam, a oče mi je umrl, ko mi je bilo štirinast let. Moj varuh, daljni sorodnik, me je odpeljal na eno izmed petrogradskih gimnazij. Po štirih letih sem končal to šolo. Bil sem popolnoma svoboden; varuh, človek zaposlen v svojih velikih podjetjih, je pokazal svojo skrb zame samo s tem, da mi je dajal toliko denarja, kolikor ga je po njegovem mnenju človeku treba, da ne strada. Seveda ta dohodek ni bil velik, vendar me je obvaroval pehanja za koščkom kruha in mi dovoljeval izbrati si pot za bodočnost.

Ta pot je bila pa že davno izbrana. Ze pred štirimi leti je bilo moje največje veselje, baviti se s svinčniki in z barvami, a koncem svojih gimnazijskih študij sem znal že povsem dobro risati, tako da sem brez velikega truda mogel stopiti v akademijo umetnosti.

Sem li imel talent? Sedaj, ko je gotovo, da ne stopim nikdar več k platnu, mi je mogoče nepri-

stransko motriti sebe kot umetnika. Da, imel sem talent. Ne mislim tega zato, ker so tako govorili prijatelji in znanci in ne radi tega, ker sem tako hitro dovršil tečaj v akademiji, ampak zavoljo onega živnega čuvstva, ki se je javljalo vsakokrat, kadar sem započel delo. Človek, ki ni umetnik, ne more čutiti težkega in sladkega vznemirjenja, ki z njim prikratk pristopi k novemu platnu, da bi na njem vpodobil svojo misel. Človek, ki ni umetnik, ne more čutiti pozabljenja vsega, kar ga obkrožuje, kadar je duh poglobljen v delo. Da, imel sem talent in morda bi postal odlični portretist.

Glej, na stenah vise — moja platna, študije in skice, nedovršene, započete slike. Evo in jo... — Treba bo poprositi sestrčico, da jo odnese v drugo sobo. Ali pa ne, treba jo je obesiti k nogam nad moje ležišče, da bo gledala neprestano name s svojimi žalostnimi, kazen prorokujočimi očmi. V sinji obleki, beli čepici z veliko trobojno kokardo na strani, z gostimi, valovitimi prameni temnokostanjevih las, padajočimi skozi sive bele čepice, gleda name ko živa. O, Šarlota, Šarlota! Ali naj blagoslovim ali proklinjam oni trenutek, ko mi je padlo na um, tebe slikati?

Bezsonov je bil vedno proti temu. Ko sem mi prvič povedal svojo namero, je zmajal z rameni in se nezadovoljno nasmehljaj.

— Vi ste neumneži, gospodje ruski slikarji — je rekel. — Malo imate svojega Šarlota Corday! Kaj vam je do Šarlote? Se li morete vziveti v oni čas in ono dobo?

(Dalje prhi.)

MALI OGLASI:

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljnja beseda 25 para. z davčno vred.

Trapist sir
hljebovi 1 do 150 kg — kg
Din 30.— poštom od 5 kg gore
šalje Mijekarna Sunja.

Stroj za lomenje kamna
rabljen, ali v dobrem stanju,
ki proizvaja 1 — 2 m³ na uro,
potrebni pogon 1 1/2 — 2 1/2 HP
kapimo. Ponudbe je poslati na
naslov: »Samoborka« d. d. in
distribucija umetnega kamna, Sa-
mabor pri Zagrebu.

Mehanična streljana
(Schieshalle) s stanovanjskim
vozom, orodjem itd. se ugodno
proda. Resni reflektanti naj
se obrnejo na naslov: Anton
Kopceky, Mehanična streljana,
Ljubljana, Tivolj.

Vrtne stole
slojstve, bukov, dobavljajo fran-
ko vagon Borovnica po 60.—
Din komad stolarna A. Kobi,
Borovnica.

Dve spremijevalki
žalita vstopiti v službo brez-
plačno za dobo letne sezije, ki
dobri družini, koja potuje na
letovišče k morju Cenj. ponudbe
pod »MORJE« na upravo lista.

Trgovino,
dobro vpeljana s mešanin bla-
gom in opremo v sredini mesta
Maribora — potuje tudi sta-
novanje — se proda. Dopisi
pod »Križevica«, na podruž-
nico »Jutranje Novosti« Maribor.

Potnik
agila, dobro vpeljan išče za-
posljetva različnih predmetov za
štajensko, Koroško, Prekmurje
proti primerni proviziji. Ponudbe
pod »Agila potnik« na podr-
žnik »Jutranje Novosti« Maribor.

Dve blagajničarki
iščeta mesta za takojšen nastop
ob morju. Cenj. ponudbe pod
»Blagajničarki« na upr. lista.

La Imperial sir
4 kupa poštom franco ducet
Din 30.— šalje Mijekarna Sunja.

Blazine, žima
morska trava. Peter Kobal
Kranj, Glavni trg tvornica
vseh vrst blazin in žime in mo-
rskae trave, modroce na peresih.
Specijalna tvrdka za izdelovanje
klubgarnitur. — Najnižje cene!
— Najsolidnejši izdelki! — Za-
hitejajte oferte in cenike!

Krasno letovišče!
Letoviščni pension Büttner v
sv. Lovrenu pri Mariboru s
krasno lego na Pohorju. Voda
za plavanje. Topla kopeli. Pro-
stor za tenis. Električna razve-
tjava. Meseca junija in sep-
tembra znižane cene. Prospekti
proti pošiljavi izdelki za 2.— Din.

Modra galica,
angleške proveniencije, 98-99%,
brezkonkurenčne kakovosti in
po smerih cenah ima v zalogi
zastopnik družbe Val. Jurman
Celje, Breg 25, Slovenija.

Trgovski vogelni lokal
v sredini mesta v zelo prometni
ulici se odda v najem s novem-
brom. Ponudbe pod »Dobra trgo-
vina« na upravo lista.

Hiša
enonadstropna, za vsako obiti
pripravna, blizu glavnega kolo-
dvoza v Mariboru, električna
moč in luč, vodovod, velik vrt
za zelenjavo, se za Din 188.000
takoj proda. Stanovanje takoj
na razpolago. Franc Marinič,
trgovca Maribor, Kacjanarje-
va ulica št. 17.

Deklita
iz boljše hiše z boljšo šolsko
neobrazbo se sprejme kot vaju-
ka v trgovsko hišo, kjer bi
posebala gremilano šolo in bi
imela priliko se temeljito v pisar-
niških poslih izveždati. Znanje
jezikov prednost. Ponudbe pod:
»Če dobro porabljuje, cela oskr-
ba v hiši brezplačna«.

Gospodična
ponuja klavir majše začetnice.
Naslov v upravi lista.

Inteligentno,
zanesljivo dekle želi primerne-
ga mesta. Cenj. ponudbe pod šifro
»Brez doma«, na upravo lista.

Več umetniških slik
se radi odstopanja ceno pro-
da. Naslov v upravi lista.

Hiša
trinadstropna v sredini mesta
Ljubljane se takoj proda. Pošte-
se: Križevica št. ul. št. 7/II.

Led
se izdaja vsaki dan 7° jutraj
v Hotelu »Slon«, Dunajska c. 2.

Šivilja
bi šla šivat na dom vsek dan
nekaj ur za hrano v Ljubljano.
Naslov v upravi lista.

Prazne sode
vsakovrstne, dobro ohranjene
pretojevske, oljske, kupim.
Sprejemem vsako množico. Po-
nudbe pod »Sodi« na upravo
lista.

Stanovanjska hiša
v dobrem stanju s 4 sobami,
nad 16 orolov zemlje, 15 mi-
nut od Maribora se proda. Za
kupca stanovanje na razpolago.
Cena 270.000 K. Dopisi Stu-
denca pri Mariboru, Zrtejskega
ulica št. 1.

Sena
20 vagonov po ceni 550.— K
za 100 kg, franco Sladojevci,
proda Gjurto Jelšč, Sladojevci,
p. Slatica.

Fotoaparat nov
13-18 dvojni anastigmat; zra-
ven vse potrebščine se proda
po ugodni ceni. Naslov v upravi
lista.

la Posavina sir
hljeb po 5 kg — kg Din 24.—
šalje poštom Mijekarna Sunja.

Oglašujte
v
»Jutranjih
Novostih«

Za naše malčke!

Najcenejše in najhvalejše
darilo našim malim je:

Moj zverinjak
knjiga s 45 slikami in k tem
spadajočim besedilom, za
pouk in kratek čas Din 5.—

Moji ljubčki
živalske slike za naše malčke
na trdem močno vezanem
kartonu Din 8.—

Mladi slikar
10 tiskanih predlog za po-
barvanje z akvareli — barmam
ali pastel — barvalni Din 3.—

Črnpeter
staromerna, vesela družabna
igra za zimsko večera. 1 igra
Din 3.—

Vse se dobi v
»Zvezni tiskarni«
in knjigarni
v Ljubljani, Wolfova ul. 1.

Pozor trgovci!
V večjem kraju v Slo-
veniji se proda dobro
vpeljana trgovina.
Na razpolago so velika
skladišča in stanovanje.
Cenj. ponudbe na upra-
vo lista pod »Ugodna
prilika«.

Pozor trgovci!
V večjem kraju v Slo-
veniji se proda dobro
vpeljana trgovina.
Na razpolago so velika
skladišča in stanovanje.
Cenj. ponudbe na upra-
vo lista pod »Ugodna
prilika«.

Pozor trgovci!
V večjem kraju v Slo-
veniji se proda dobro
vpeljana trgovina.
Na razpolago so velika
skladišča in stanovanje.
Cenj. ponudbe na upra-
vo lista pod »Ugodna
prilika«.

Pozor trgovci!
V večjem kraju v Slo-
veniji se proda dobro
vpeljana trgovina.
Na razpolago so velika
skladišča in stanovanje.
Cenj. ponudbe na upra-
vo lista pod »Ugodna
prilika«.

Pozor trgovci!
V večjem kraju v Slo-
veniji se proda dobro
vpeljana trgovina.
Na razpolago so velika
skladišča in stanovanje.
Cenj. ponudbe na upra-
vo lista pod »Ugodna
prilika«.

Pozor trgovci!
V večjem kraju v Slo-
veniji se proda dobro
vpeljana trgovina.
Na razpolago so velika
skladišča in stanovanje.
Cenj. ponudbe na upra-
vo lista pod »Ugodna
prilika«.

Pozor trgovci!
V večjem kraju v Slo-
veniji se proda dobro
vpeljana trgovina.
Na razpolago so velika
skladišča in stanovanje.
Cenj. ponudbe na upra-
vo lista pod »Ugodna
prilika«.

Vabilo

redni občni zbor „Jugoslovanske gospodarske Unije“ v Ljubljani, r. z. z. o. z.

ki se vrši dne 20. junija 1923 ob 15.
uri v uradnih prostorih »Jugo-lovan-
skega Kreditnega zavoda« v Ljubljani,
Marijin trg št. 8 s sledečim dnevnim
redom:

1. Poročilo načelnstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Sklepanje o razdružbi zadruga in ev. volitev likvidatorjev.

Ker za dne 4. junija 1923 sklicani občni
zbor ni bil sklepčen glasom § 28, odst. 13
pravil, je za 20. t. m. sklicani občni zbor
glasom istega § sklepčen ob vsaki udeležbi
in se sklepa s tričetrtinsko večino navzočih.

4. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 4. junija 1923.

ODBOR.

Resnična tolažba na živcih bolnim

je moj pravkar izšli spis! Obravnava mnoge dolgoletne
izkušnje o vzrokih, postanku in lečenju živčnih bolezni.
Ta zdravstveni evangelij pošljem popolnoma zastopni
vsakemu, če piše ponj na spodnji naslov.
Na tisoče pisemnih zahval izpričuje ta edino obstoječi
uspeh neumorne, vestnega raziskovalnega dela v bla-
gino trpečega človeštva.
Kdor pripada

veliki armadi na živcih bolnih,
kdor trpi na raztresenosti, tesnobi v spanju, slabem spo-
minu, glavobolu iz nervoznosti, pomanjkanju spanja,
motenju želodca, preveliki občutljivosti, bolečinah v
udih, splošni ali delni telesni slabosti ali na nešteto
drugih pojavih.

naj si naroči mojo tolažbo radečo knjizko!
Kdor jo bo pazno prečital, bo pomirjujoče prepričan, da
imamo prav preprosto pot do zdravja in veselja do živ-
ljenja. Ne čakajte, nego pišite še danes!

F. Pasternack, Berlin, S. O. Michaelstr. 12, Abt. 3.

LJUDSKO LETOVIŠČE NA BLEDU.

Internacionalna, kopališčna in hotelska d. d. na Bledu
oddaja v najem blvše Rikiljeve zračne lope za ceno od

Din 12'— in Din 15'— dnevno.

Istotam celodnevna penzija Din 60'—.

Državni uradniki in delavci dobe 10% popusta.

Mali oglasi v »Jutranjih Novostih« imajo najboljši uspeh!

Izdaje in tiska »Zvezna« tiskarna in knjigarna v Ljubljani.